

Saimaan ammattikorkeakoulu
Liiketoiminta ja Kulttuuri Imatra
Kulttuuriyrittäjyyden koulutusohjelma

Ville Kamppinen

SYDÄMEN MESTARI

Ylempi Ammattikorkeakoulututkinto 2011

TIIVISTELMÄ

Ville Kamppinen

Sydämen Mestari, 42 sivua, 2 liitettä

Saimaan ammattikorkeakoulu, Imatra

Liiketoiminta ja Kulttuuri, Ylempi ammattikorkeakoulututkinto

Kulttuuriyrittäjyyden koulutusohjelma

Ohjaaja: Kuvataiteen tohtori Jan Kenneth Weckman

Opinnäytetyön aiheena oli tutkia taiteen ja taideteoksen mahdollisuuksia itsereflektiivisenä työkaluna, mikä sen suhde on henkiseen elämään ja myös taidetta parantavana välineenä. Aihetta lähestyttiin tutustumalla henkisyyden ja henkisen matkaamisen käsitteeseen, itsereflektioon kuvan avulla, taiteen parantaviin ominaisuuksiin ja kuinka taidetta on käytetty ja voi käyttää henkisen harjoituksen apuvälineenä. Taiteellinen työ toteutettiin piirtämällä ja sen kautta tutkittiin edellä mainittujen aiheiden toteuttamista kuvan muodossa. Tutkimuksesta selviää, että taide voi olla tehokas itsereflektion väline. Taide voi olla henkisen matkustamisen väline sekä heijaste, ja taiteella voi olla parantava vaikutus niin sekä tekijään kuin katsojaankin.

Asiasanat: Sydämen Mestari, Henkinen matkaaminen, kuva itsereflektion välineenä, taide parantamisen välineenä, taide henkisenä harjoituksena, visionäärinen taide

ABSTRACT

Ville Kamppinen

Sydämen Mestari, 42 sivua, 2 liitettä

Saimaan ammattikorkeakoulu, Imatra

Liiketoiminta ja Kulttuuri, Ylempi ammattikorkeakoulututkinto

Kulttuuriyrittäjyyden koulutusohjelma

Ohjaaja: Kuvataiteen tohtori Jan Kenneth Weckman

In this work I studied the possibility of art as a tool for self-reflection, specifically how it could fit into the practice and process of a spiritual journey and how art could be used as a tool for healing. As methods for my study I investigated related literature comparing concepts with visual examples, and in the case of my own work by producing a series of drawings. My study shows that art can be an effective tool for self-reflection, and can function as a helping tool in spiritual endeavor and in this respect my thesis is that art can be used for healing purposes.

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	4
2 TAIDE SISÄISEN EVOLUUTION VÄLINEENÄ	6
2.1 Henkinen matkaaminen	6
2.2 Kuva itsereflektion välineenä	8
2.3 Taide parantamisen välineenä.....	10
2.4 Kuva henkisen harjoituksen välineenä	13
2.5 Visionäärinen taide	16
3 OPINNÄYTETYÖ	19
3.1 Sydämen Mestari	19
3.2 Henkinen matkaaminen	20
3.3 Kuva itsereflektion välineenä	21
3.4 Taide parantamisen välineenä.....	23
3.5 Taiteellinen työ - Henkiset Kartat.....	24
3.6 Teokset	26
3.6.1 Ghost Syndrome	28
3.6.2 Multivision.....	29
3.6.3 Destination Tian	30
3.6.4 Radiant Alignment.....	31
3.6.5 Psycho-Emotional Alchemy.....	33
4 YHTEENVETO	35
LÄHTEET.....	39

Liite 1 Kuvat

Liite 2 Budjetti

1 JOHDANTO

Opinnäytetyössäni tutkin, kuinka taidetta ja tarkemmin määriteltynä kuvataidetta on käytetty eri kulttuureissa itsetuntemuksen lisäämiseen, kuinka kuvaa voi ja on käytetty parantamisen apuvälineenä. Tutkin myös, kuinka taiteen tekeminen ja sen vastaanottaminen voisi toimia henkisenä harjoituksena ja pyrkinyt löytämään esimerkkejä tästä. Olen tutustunut taiteilijoihin, jotka pyrkivät taiteellaan välittämään edellä mainittuja asioita, keskittyen lähinnä visionäärisen taiteen suuntaukseen, joka mielestäni parhaiten vastaa tällaisia pyrkimyksiä. Taiteen ja kuvan henkisen tason käyttömahdollisuuksia olen hakenut myös taiteen ulkopuolelta. Monissa uskonnoissa, kulttuureissa ja elämänskatsomuksissa kuva on olennainen osa itsensä kehittämisessä, oman persoonallisuuden peilaamisessa ja parantamisessa. Tästä syystä olen tutustunut esimerkiksi mandaloihin, tarot-kortteihin, yantroihin, Amerikan alkuperäiskansojen hiekkamaalauksiin, shamanismiin ja itämaisiiin filosofioihin, joissa kaikissa visuaalista kuvaa käytetään tällaisissa tarkoituksissa. Länsimainen psykologia tuntee myös tämän suuntaisia käytötapoja kuvalle, esimerkiksi reflektiivisten psykologisten testien ja taideterapian muodossa.

Tällä tutkimuksella yritän löytää ratkaisun kysymykseeni, voiko taiteellani olla henkisen tason käyttöarvoa ja voisiko sitä kautta löytää yhden mahdollisen perustelun taiteen korkeille hinnoille verrattuna vaikka käsityöhön. Opinnäytetyöni taiteellisen osion olen toteuttanut tekemällä kymmenen piirustuksen sarjan, joissa pyrin esittämään kirjallisen tutkimukseni näkökulmia visuaalisessa muodossa. Kuvissani tutkin, kuinka ne refleктоivat minua itseäni persoonana ja kuinka kuvan voisi rakentaa pyrkimyksenä luoda parantava vaikutus katsojalle. Ne ovat myös dokumentaatioita omasta yrityksestäni muokata oman taiteeni tekemistä itseilmaisullisen ulottuvuuden lisäksi myös henkiseksi harjoitukseksi ja itseni kehittämisen työkaluksi.

2 TAIDE SISÄISEN EVOLUUTION VÄLINEENÄ

2.1 Henkinen matkaaminen

Henkisyiden käsitteellistäminen on parhaimmillaankin ongelmallista. Tämä johtuu tietämisen rajoitusten ja todellisuuden ulottuvuuksien laajuudesta, josta seuraa se, että henkisyiden termillä on suuri määrä eri käyttötarkoituksia. Sen kaipaessa mutta suositussa määritelmässä henkisyys käsittelee henkisyttä, eli hengen asioita. Tässä merkityksessä henkisyys viittaa epäfyysisiin, ulkoiisiin totuuksiin (tai jopa kykyihin) jotka liittyvät ihmiskunnan perimmäiseen luonteeseen. Sen vastakohta on usein maallinen, materiaallinen ja maailmallinen. (Okolin 2011.)

Henkisyys tai hengellisyys voi viitata perimmäiseen tai aineettomaan todellisuuteen (Cousins 1992), yksilön oman olemassaolonsa olemuksen löytämisen mahdollistavaan sisäiseen polkuun tai ihmisten elämisen syvimpiin arvoihin ja merkityksiin (Sheldrake 2007, 1 - 2). Henkiset harjoitukset, kuten meditaatio, rukous ja mietiskely on tarkoitettu kehittämään yksilön sisäistä elämää. Tällaiset harjoitukset johtavat usein kokemukseen yhteydestä laajemman todellisuuden kanssa, tuottaen kokonaisvaltaisemman minuuden, kokemuksen yhteydestä muiden yksilöiden, ihmiskunnan, maailmankaikkeuden olemuksen tai taivaallisen ulottuvuuden kanssa. (Burkhardt & Nagai-Jacobson 2001, xii.) Henkisyys voi olla inspiraation lähde ja suunnanantaja elämässä. Se voi pitää sisällään uskomuksen aineettomista todellisuuksista tai kokemuksia maailman läsnä olevasta tai transsendenttisestä luonteesta. (Waaijman 2002, 1.)

Henkisyys liitettiin vuosisatojen ajan uskontoihin ja erityisesti kristinuskon teologiaan ja henkiseen filosofiaan. Vasta 1700-luvun valaistumisen aika ja 1800-luvun rationalismi toivat mukanaan henkisyiden ja uskonnon eriyttämisen. Tämä kehitys jatkui valtion ja kirkon erottamiseen eli sekularismiin ja 1900-luvun New Age -liikkeen syntyyn, jolloin ero henkisyiden ja uskonnon välillä tuli yhä selvemmäksi. (Heelas 1996, Okolin 2011 mukaan.)

Sekulaarinen (maallinen) henkisyys taas merkitsee erilaisia pyrkimyksiä tunnistaa elämän ja ihmiskokemuksen puolia, jotka eivät ole täysin materialistisen tai mekanistisen maailmankatsomuksen vallassa, vaan ovat ilman uskoa yliluonnolliseen tai nojautumista uskonnolliseen viitekehykseen. Esimerkiksi erilaisia henkisiä harjoituksia, kuten mielentäyteyttä ja meditaatiota, on mahdollista tarkastella hyödyllisenä tai jopa tarpeellisenä ihmisen täyttymyksen tunteelle ilman, että hyväksyy mitään yliluonnollista tulkintaa tai uskonnollista selitystä. Koska nämä uskomukset eroavat radikaalisti uskonnollisten henkisten perinteiden uskomuksista, on painopiste todennäköisesti enemmän tällöin henkisessä harjoituksessa kuin uskossa ja sisäisessä rauhassa enemmän kuin suhteessa taivaalliseen. Sen kannattajat ehdottavat sellaista sekulaarisen henkisyyden muotoa, jossa motivaatio on yksinkertaisesti elää onnellisesti ja/tai myös auttaa toisia. Termi voi viitata myös henkilöön, jolla on enemmän yksilöityjä, vähemmän rakenteellisia, uusille vaikutteille avoimempia ja moniarvoisempia uskonnollisia näkemyksiä kuin organisoitujen uskontojen opinkappaleet. (Wilkinson 2007, 12 – 14.)

Vaikka ateismi suhtautuu skeptisesti yliluonnollisiin väitteisiin ja ”hengen” olemassaoloon, jotkut ateistit määrittelevät ”hengellisyyden” ajatusten ravitsemiseksi, tunteiksi, sanoiksi ja teoiksi, jotka ovat harmoniassa jollakin tavalla, vaikka ehkä vain salaperäisen syy-seuraus -yhteyden kautta, uskomukseen koko maailmankaikkeuden osien keskinäisestä yhteydestä. (The center of spiritual atheism 2011.) Jotkin buddhalaisen henkisyyden versiot ovat myös esimerkkejä tästä ajattelutyylistä. Buddhalaisuus itsessään ei ole teistinen (jumaluskoinen), totutuista yliluonnollisuutta koskevista ajatuksistaan huolimatta. (Chödrön 2002, 39.)

New-Age luonteiset ihmiset näkevät henkisyyden aktiivisena yhteytenä johonkin voimaan, energiaan tai henkeen, joka johtaa tunteeseen syvemmästä itsestä. Introspektiota eli itsehavainnointia käytetään paljon henkisessä tarkastelussa. Introspektion on tietoisten sisäisten ajatusten, halujen ja tuntemuksien itsetarkkailua ja raportoimista. Se on tietoinen ja yleensä tarkoituksellinen prosessi, joka luottaa ajatteluun, järkeilyyn ja omien ajatusten, tunteiden ja sielun tutkimiseen. Sitä voidaan myös kutsua itsensä mietiskelynä, ja sen vastakohtana on

itsensä ulkopuolisten asioiden mietiskely eli ekstrospektio. Introspektiota voidaan käyttää synonyyminä itsereflektiolle. (Perner 2007.)

2.2 Kuva itsereflektion välineenä

Itsereflektioksi kutsutaan oppimisen psykologiassa mietiskelyä, harkintaa ja myös heijastusta, jonka avulla oppija heijastaa oppimansa käsityksen näkyviin, voidakseen tarkastella sitä paremmin ja tarvittaessa myös muuttaa sitä. Reflektiossa oppija tarkastelee ja käsittelee uusia kokemuksiaan voidakseen muodostaa uutta tietoa tai uusia näkökulmia aikaisempiin tietoihinsa. Reflektio pitää sisällään myös affektiivisia, tunteisiin ja arvoihin liittyviä osia. (Tampereen yliopisto 2011.)

Psykoanalyttinen psykologia väittää ihmisillä olevan sekä tietoisia että alitajuisia asenteita ja motivaatioita, jotka ovat piilossa tietoiselta mieleltä tai sen ulottumattomissa. Näiden piilotettujen puolien paljastamiseksi psykologiassa käytetään projektiivisiä testejä, joissa henkilön annetaan vapaasti reagoida monitulkintaisiin ärsykkeisiin ja siten hänen oletetaan paljastavan huomaamattaan piilotettuja tunteita ja sisäisiä ristiriitoja. Yleinen teoria projektiivisten testien takana on, että tarkasti muotoiltua kysymystä kysyttäessä vastaus on tietoisesti rakennettu ja sosiaalisesti määriteltä, kun taas juuri ärsykkeen monitulkintaisuus antaa tilaa ilmaista ajatuksia syvemmällä tasolla. (Cordón 2005, 201–204.)

Projektiivisiä testejä on monia, mutta yksi esimerkki kuvan avulla tapahtuvasta itsereflektiosta on Rorschachin testi, jossa testattavien henkilöiden havainnot erilaisista musteläiskistä kirjataan ja analysoidaan, käyttäen joko psykologista tulkintaa, monimutkaisia tieteellisesti johdettuja algoritmeja tai molempia. Jotkut psykologit käyttävät tätä testiä tutkiakseen henkilön persoonallisuuden ominaisuuksia ja emotionaalista toimintaa. Sitä on käytetty havaitsemaan piileviä ajatushäiriöitä varsinkin sellaisissa tapauksissa, joissa potilaat ovat vastentahtoisia kuvailemaan ajatusprosessejaan avoimesti. (Gacano & Meloy 1994.)

On myös muita esimerkkejä kuvan käyttämisestä itsereflektion välineenä. Sveitsiläinen psykiatri Carl Jung näki mandalan ilmauksena ihmisen itsestä, persoo-

nallisuuden kokonaisuudesta, joka hänen mielestään on harmoninen, jos kaikki sujuu hyvin, mutta joka ei kuitenkaan siedä itsepetosta. Hänen mielestään mandala kuvaa keskustaa, kaikkien teiden ilmausta ja tietä keskustaan, individualisaatioon. Hän myös uskoi maalaamiensa mandaloiden mahdollistaneen omien emotionaalisten häiriötilojensa tunnistamisen ja työskentelyn kohti persoonallisuuden kokonaisuutta. (Jung 2002, 214 – 216.)

Myös taideterapiassa käytetään mandalaa. The Mandala Assessment Research Instrument, MARI on tehtävä, jossa henkilöä pyydetään valitsemaan erilaisia mandaloita (geometrisien muotojen sisään suljettuja kuvioita) esittävistä pakasta kortti ja toinen kortti eri värejä käsittävistä pakasta. Tämän jälkeen henkilöä pyydetään piirtämään valitsemansa kortin mallista mandala valitsemallaan pastellivärillä. Sen jälkeen häntä pyydetään kertomaan mandalan piirtämiseen liittyviä merkityksiä, kokemuksia tai muuta vastaavaa informaatiota. Tämä testi perustuu Joan Kelloggin uskomukseen nähdä piirrettyjen mandaloiden muotojen, kuvioiden ja kuvien toistuvan vastaavuuden suhteessa taiteilijoiden omaan persoonallisuuteen. Testi määrittelee ja antaa vihjeitä henkilön psykologiseen kehitykseen ja heidän sen hetkiseen psykologiseen tilaansa. (Malchiodi 1998.)

Myös tarot-kortit ovat loistava esimerkki visuaalisen kuvan käytöstä itsereflektion välineenä. Tarot oli alun perin nimitys korttipakalle, jolla pelattiin 1400-luvulla erilaisia pelejä ympäri Euroopan. Vasta 1700-luvulla mystikot ja okkultistit alkoivat käyttää pakkaa ennustamiseen ja karttana mentaalisiille ja henkisille poluille. Tarotin suhde mystiikkaan ja taikuuteen alkoi vasta 1781, kun Antoine Court de Gébelin julkaisi spekulatiivisen tutkimuksen tarotin symboliikan yhteydestä muinaisen Egyptin kuninkaallisiin. Tarotista tuli "kuninkaallisten tie" viisauteen. Myöhemmät hieroglyfien tutkimukset eivät kuitenkaan tue De Gébelin etylogisia päätelmiä. Siitä huolimatta tarotin maine ennustusvälineenä ja maagisena harjoituksena elää edelleen. (Dummett 1980.) Analyttisen psykoterapian perustaja Carl Jung näki tarot-symboliikan tärkeyden. Hän ei kuitenkaan käyttänyt kortteja perinteisessä mielessä, vaan nimenomaan mielen heijasteina. Jung ajatteli tarot-korttien esittävän arkkityyppejä, eli perustavanlaatuisia ihmistyypppejä tai tilanteita, jotka on upotettu kaikkien ihmisten kollektiiviseen alitajuntaan. Teoria arkkityypeistä antaa mahdollisuuksia monille psykoanalyttisille käyttö-

tarkoituksille. Koska kortit edustavat näitä eri arkkityyppejä jokaisessa yksilössä, oivalluksia kohteen itsehavainnoinnista voidaan saada pyytämällä häntä valitsemaan sellainen kortti, johon he tuntevat samaistuvansa. Yhtä hyvin kohde voi yrittää selvittää tilannettaan kuvittelemalla sen korttien edustamien arkkityyppisten ideoiden pohjalta. (Kenner 2009, 4.)

Tarot-korttien käyttö on jakautunut sekä psykologian hoitosektoriin, että New Age -tyyppisiin tarkoituksiin. Tarot -teemaa on käytetty myös kuvataiteen puolella. Esimerkiksi suomalainen kuvataiteilija Marita Liulia (Kivirinta 2003) on luonut oman tarot korttipakan ja luonut tarotista multimediataideteoksen. Tarotista hän sanoo:

Tarot ei ole ennustuspeli, ei magiikkaa tai saatananpalvontaa. Harhaanjohtava käsitys perustuu katoliseen kirkkoon, joka julisti pelin pannaan jo 1500-luvulla. Kirkko halusi yksinoikeuden ihmisten hengenelämään ja eliminoi kilpailut. Pikemminkin peliä voi ajatella ajattelun apuna, kartoittamassa omia toiveita, ajatuksia tai elämäntilannetta. Tämä on vain uudenlainen näkökulma miettiä omaa elämäänsä.

2.3 Taide parantamisen välineenä

Ensimmäiseksi on tarpeellista määrittää parantamisen käsite. Yksi käsitteellinen analyysi sanasta kuuluu:

Parantaminen on kokemusperäinen, energiaa vaativa prosessi, jossa tila luodaan huolehtivan suhteen kautta sellaisessa prosessissa, jossa laajennetaan tietoisuutta ja jonka tuloksena seuraa tuntemus kokonaisuudesta, integraatiosta, tasapainosta ja muutoksesta. Se on prosessi jota ei voida koskaan täysin tuntea. (Wendler 2008, 836–842.)

Taideterapeutit ovat luoneet monia tarkkoja määritelmiä taideterapialle, mutta useimmat niistä voidaan jakaa kahteen kategoriaan. Ensimmäinen käsittää uskomuksen taiteen tekemisen luovan prosessin synnynnäisestä voimasta parantaa. Tämä näkemys sisältää ajatukseen siitä, että taiteen tekemisen prosessi on terapeutin ja tähän prosessiin viitataan joskus käsitteellä Taide Terapiana. Taiteen tekeminen nähdään mahdollisuutena ilmaista itseään mielikuvituksellisesti, autenttisesti ja spontaanisti. Se on kokemus, joka ajan myötä voi johtaa

henkilökohtaiseen täyttymyksen tunteeseen, emotionaaliseen korjaantumiseen ja palautumiseen. (Malchiodi 2006, 4.)

Taideterapian toinen määritelmä perustuu ajatukseen siitä, että taide on symbolisen kommunikaation keino. Tämä taidepsykoterapiana tunnettu näkemys painottaa lopputulosta (piirustuksia, maalauksia ja muita taideilmauksia) hyödyllisenä ongelmien, tunteiden ja ristiriitojen kommunikoinnissa. Kuvaobjekti muodostuu merkitseväksi vahvistavaksi tekijäksi terapeutin ja asiakkaan välisessä sanallisessa kanssakäymisessä ja oivallusten saavuttamisessa, ristiriitojen ja ongelmien ratkaisussa sekä positiivisiin muutoksiin, kasvuun ja parantamiseen johtavien uusien näkökulmien muodostamisessa. Käytännössä molemmat tavat sekoittuvat toisiinsa eri suhteissa riippuen terapeutista ja koulukunnasta (Malchiodi 2006, 5.)

Ihmiset etsivät aina pakotietä sairaudesta ja on huomattu, että taide on yksi yleisimmistä tavoista paeta. Taide ja luova prosessi voivat auttaa monissa sairauksissa (syöpä, sydäntaudit, influenssa yms.). Ihmiset voivat paeta sairauden emotionaalisia vaikutuksia taiteen tekemisen ja monien luovien metodien avulla. Sairaalat ovat alkaneet tutkia taiteiden vaikutusta potilashuoltoon ja huomanneet, että taideohjelmien osanottajilla on paremmat elintoiminnot ja vähemmän uniongelmia. Taiteen vaikutuksen ei tarvitse olla edes osallistumista ohjelmaan, vaan tutkimuksen mukaan yksi maisemataulu sairaalahuoneessa oli vähentänyt huumaavien kipulääkkeiden tarvetta ja vähentänyt toipumisaikaa sairaalassa. (Stuckley & Nobel 2010, 254 - 263.)

Jung ehdotti, että taidetta voidaan käyttää lievittämään tai eristämään trauman tunteita tai ahdistusta ja myös korjaamaan, palauttamaan sekä parantamaan. Työssään potilaidensa kanssa ja hänen omissa tutkimuksissaan Jung kirjoitti, että taiteen ilmaisu ja unista löytyvät kuvat voivat olla hyödyllisiä traumasta paranemisessa ja emotionaalisessa kärsimyksessä. Emotionaalisen ahdistuksen aikoina Jung usein koki piirtämisen, maalaamisen ja erilaisten rakennelmien luomisen olevan virkistävää. (Malchiodi 2006, 134).

Myös shamanismin voisi ajatella edustavan taiteen kautta parantamista. Romanialainen uskonntutkija Mircea Eliade (1964, 3 - 7) määrittelee shamanismin seuraavasti:

shamanismi käsittää uskomuksen että shamaanit ovat välittäjiä tai viestintuoja ihmismaailman ja henkimaailman välillä. Sielun ja hengen vammojen helpottaminen saattaa ennalleen yksilön fyysisen kehon tasapainon ja kokonaisuuden. Shamaani astuu myös sisään yliluonnollisiin ulottuvuuksiin löytääkseen vastuusia yhteisöä koskeviin ongelmiin. Shamaani voi vierailta toisissa maailmoissa ja ulottuvuuksissa tuodakseen johdatusta harhaanjohdetuille sieluille ja parantaa vieraiden ainesten aiheuttamia ihmissielun sairauksia.

Moni taidehistorioitsija uskoo, että taiteen juuret ovat shamanismissa ja että sen alkuperäinen funktio oli kuvittaa shamanistinen kokemus ja olla shamanistisen voiman polttopiste. Vielä nykyisinkin shamanistinen taide on enemmän kuin ornamenttiikkaa ja kuvastaa enemmän sen, miltä henki näyttää ja tarjoaa maailmankaikkeuden karttoja pitämään shamaani orientoituneena. Shamanistinen taide luo mandaloita, kokonaisuuden symboleita, muistuttamaan meitä roolitamme maailmankaikkeudessa. Shamanistinen taide on yksi shamaanin työkaluista siinä missä helistin ja rumpukin. (Shamanic Arts Studio 2011.)

Taitelija Alex Grey (2001, 208 – 210) liittyy taiteen, shamanismin ja parantamisen yhteen kirjassaan *The Mission of art*:

Shamanistisissa yhteisöissä taiteilija ja shamaani ovat yksi ja sama henkilö. Naamiota, päähinettä ja erityistä rituaalipukua käytetään tehostamaan shamaanin voimaa transsissa, tai niitä käytetään kommunikoimaan visioita. Sulkapäähineet tai kruunut, erikoisvaatteet, kehomaalaus tai tatuoinnit ja uhraaminen kertovat muille shamaanin erityisyydestä ja valmistavat sekä suojaavat kehoa riivaustilojen aikana. Shamaani turvaa suhteet ja tutustuu niihin henkiin, jotka työskentelevät heidän kanssaan ja heidän kauttaan. Usein shamanistiset taiteilijat ovat kehittäneet mielikuvituksen voimansa pitkällä ja ankaralla oppiajalla, joka on vienyt heidät hulluuden partaalle ja takaisin. Noviiisin tai initiaatiota vaille olevan shamaanin identiteetin murtuminen voi tapahtua sellaisten näkyjen, kuin eläimen tai henkivoimien raatelun, kautta. Pirstaleinen persoonallisuus järjestetään uudelleen lopulta haavoittuneeksi tai muuntuneeksi parantajaksi. Viisautta ja parannuslauluja lähetetään haavoittuneelle parantajalle shamaanimatkan aikana. Shamaanin matka on parantava tehtävä heidän oman yhteisönsä fyysisen, mentaalisen ja henkisen terveyden puolesta. Shamaanin taide ei ole tehty pelkäksi visuaaliseksi viihteeksi vaan sillä on pyhä ja usein ritualistisia tarkoituksia. Toteemi, talismaani ja fetissi täytetään maagisilla voimilla ja ne tehdään

palvelemaan ihmisiä, lepyttämään henkiä ja apuvälineiksi visionäärisissä maailmoissa kohdattujen olentojen kanssa työskentelyyn.

Amerikan alkuperäiskansojen hiekkamaalauksissa voi myös nähdä taiteen roolin parantamisen välineenä. Kuuluisimpana näistä Navajo-intiaanien hiekkamaalaukset, jotka poppamies maalaa vapaamuotoisesti värillisellä hiekalla asumuksen maalattiaan, eläimen vuotaan tai suojakankaalle. Maalauksen järjestys ja symmetria symbolisoivat sitä harmoniaa, jonka potilas toivoo saavuttavansa elämässään. Maalauksen tarkkuuden uskotaan määrittävän sen tehokkuuden pyhänä työkaluna. Potilasta pyydetään istumaan maalauksen päälle. Hiekkamaalaus toimii portaalina, joka maalataan houkuttelemaan henkiä ja antamaan niiden tulla ja mennä. Maalauksen päällä istuminen auttaa potilasta imemään henkistä voimaa samalla, kun Pyhät Ihmiset imevät itseensä sairauden ja vievät mukanaan. Kun hiekkamaalaus on täyttänyt tehtävänsä, sitä pidetään myrkyllisenä, sillä se on imenyt sairauden itseensä ja siksi se tuhotaan rituaalin jälkeen. (Wikipedia 2011c.)

Myös kirjailija Terence McKenna (1990) puhuu shamanismin, parantamisen ja taiteen yhteydestä määrittäessään taiteen tehtävää: *“Taiteen tehtävä on pelastaa ihmiskunnan sielu ja kaikki vähäpätöisempi on keskittymistä epäolennaiseen kriisin aikana. Taiteilijat ovat itse valikoituja tehtävään Toiseen (maailmaan) matkaamisen kykynsä takia. Jos taiteilijat eivät pysty löytämään keinoa, keinoa ei ole löydettävissä.”* (McKenna 1990).

2.4 Kuva henkisen harjoituksen välineenä

Wikipedia määrittää henkisen harjoituksen miksi tahansa toiminnaksi, joka liittyy henkisyyden kehittämiseen (2011a). Taiteilija Alex Grey (2001, 207) jatkaa määrittelyä henkisestä harjoituksesta ja sen suhteesta taiteen tekemiseen seuraavasti:

Henkinen harjoitus on toimintaa, joka antaa mahdollisuuden kehittää mielen selkeyttä, mielentäyteyttä hetkessä, viisautta, myötätuntoa ja pääsyä korkeampien mystisen tietoisuudentilojen ilmestyksille. Mietiskelevä metodi kuten yoga tai meditaatio tasapainottaa ja avustaa henkisen tietoisuuden kehityksessä. Tai-

teilijan metodi voi tulla mietiskeleväksi metodiksi ja hänen luomuksensa voivat tarjota sisäisen henkisen matkan merkkejä.

Ken Wilberg (2001, xiii - xiv) sanoo, että taide subjektiivisena hengen paljastuksena on alkuperäistä ja korkeimmassa tarkoituksessaan. Kun taiteilija on avoinna henkisille alueille, hän voi jäljitellä ja välittää näitä alueita taiteellisessa toiminnassa, pakottaa hengen materiaan ja pyrkiä puhumaan välineensä kautta. Kun suuret taiteilijat tekevät niin, taideteos muistuttaa meitä omista korkeammista mahdollisuuksistamme ja syvimmästä olemuksestamme. Todella transsendenttisen taiteen tarkoitus on ilmaista jotakin mitä et vielä ole, mutta joksi voit tulla.

Taiteen pyhistä ja henkisestä ulottuvuudesta Grey (2001, 210–211) jatkaa puhumalla siitä kuinka taiteesta on tullut teollistuneissa sivilisaatioissa kaupan ja muodin työkalu. Hän kritisoi nykyajan valtavirtataidetta siitä, että se on laiminlyönyt tai naamioinut tehtävänsä henkisenä työkaluna. Usea valmistuva taiteilija on hänen mukaansa enemmän ovelien strategioiden luoja ja itseensä viittaavan ja älyllisen taidepelin pelaaja. Hän muistuttaa, että virallisen taidepelin ulkopuolelta löytyy taiteilijoita, jotka tekevät työtään täysin eri motiiveista ja jotka eivät huomioi nykytaiteen kriittistä agendaakaan laisinkaan vaan saattavat tehdä työnsä Jumalan käskystä tai koska ovat yksinkertaisesti oman pakkomielteensä vallassa. Se tuo töihin usein intensiivisen persoonallisen ja karkean energian mukana autenttisuuden, joka suurimmalta osalta nykytaiteesta puuttuu. Grey muistuttaa siitä, että tällaisten taiteilijoiden aikomusten puhtauden ja vangitsevien tulosten tulisi rohkaista kaikkia taiteilijoita syleilemään heidän omia henkisiä oppaitaan.

Gierschick (2011) lähtee blogissaan avaamaan taiteen henkistä ulottuvuutta transsendenttisuuden kautta, sillä hänen mielestään kaikki taide on tekemisissä sen kanssa. Olla transsendenttinen hänen mielestään on olla viime kädessä kiinnostunut välittömän ympäristömme, tietoisuutemme tai kykyjemme tuolla puolen olevasta. Transsendenttinen ei ole kiinnostunut kohoamaan kirjaimellisesti tai fyysisesti tilassa ja ajassa vaan pyrkii *“transsendoitumaan”* eli liikkumaan toiseen aikaan, toiseen paikkaan, toiselle tasolle. Kurinalaiselle etsijälle tämä on kuin toinen luonto ja yleinen tapahtuma, mutta useimmat meistä tarvit-

sevat sekä sisäistä että ulkoista keskittymistä ja tutkimista valmistamaan meidät ottamaan vastaan transsendenttisen mielen muoto ja sitä kautta tehdä meille mahdolliseksi huomata ja löytää se taideteoksen muodossa.

Yksi esimerkki kuvasta henkisenä apuvälineenä on Mandala. Monissa henkisisä perinteissä mandaloita on käytetty oppilaiden ja mestareiden huomion keskittämiseen, henkisenä opetusvälineenä, pyhän tilan luomiseksi ja meditaation ja transsitilan tuottamisen apuvälineeksi. David Fontanan (2005, 10) mukaan mandalan symbolinen luonne voi auttaa meditoijaa pääsemään progressiivisesti käsiksi syvempiin alitajunnan tasoihin ja lopulta kokemaan mystisen ykseydentunteen maailmankaikkeuden kanssa.

Yantra on kaksi tai kolmiulotteinen geometrinen sommitelma, jota käytetään sadhanoissa tai meditatiivisissa rituaaleissa. Sen ajatellaan olevan jumaluuden asuinpaikka. Jokainen yantra on yksilöllinen ja kutsuu jumaluuden harjoittajan luokse huoliteltujen geometrinen muotoilun kautta. Yhden tutkijan mukaan yanttrat toimivat ilmestyksellisinä symboleina kosmisista totuuksista ja ohjeistuksellisinä karttoina ihmiskokemuksen henkisestä puolesta. (Madhu 1979, 12.) Yanttrat eivät ole representaatioita, vaan elettäviä ja koettavia ykseydellisiä todellisuuksia. Kuten Khanna kuvailee:

Kosmisesta merkityksestään huolimatta yantra on elettävä todellisuus. Jokainen yantra on ambivalentti heijastus sisäisen (mikrosokosmos) ja ulkoisen (makrosokosmos) synteesisistä ja yhdistetään hienovaraiseen kehoon ja ihmisen tietoisuuden osa-alueisiin. (Madhu 1979, 12 - 22.)

Yksi tavoista tehdä taiteen tekemisestä henkisen evoluution väline on muuttaa se meditaatioksi, tavaksi "pysyä hetkessä" keskittyneesti antaen häiritsevien ajatusten huminan vain nousta ja hajota tuoden keskittymisen yhä uudestaan takaisin tunteeseen taiteesta mysteerinä ja taideteoksen syntyprosessiin henkenä, joka ottaa muodon. (Grey 2001, 207–208.)

Kandinsky vertaa kirjassaan *Concerning the Spiritual in Art* ihmiskunnan henkistä elämää suurta pyramidia muistuttavaan kolmioon. Hänen mielestään taiteilijan tehtävä on johtaa toiset sen huipulle harjoittamalla lahjakkuuttaan. Kolmion

kärjen muodostavat ne harvat, jotka tarjoavat ylevän leivän muille ihmisille. Henkinen kolmio kulkee eteenpäin ja kohoaa hitaasti, vaikka se joskus pysyisi-kin liikkumattomana. Rappeutumisen aikakausina sielut vajoavat kolmion pohjalle ja ihmiset etsivät ainoastaan ulkoista menestystä ja ummistavat silmänsä puhtailta henkisiltä voimilta. (Wikipedia 2011b.)

Grey (2001, 208) jatkaa taiteen henkisestä ulottuvuudesta:

Oikean metodin ja motivaation avulla taiteilija voi kehittää puhdistettuja henkisiä visionäärisiä kykyjä. Yleensä hyvä työskentelyjakso työhuoneella pitää sisällään sekä inspiroituneita hetkiä ja fyysistä työtä. Taiteilijan luovan keskittymisen virran aikana hän voi olla ykseyden ja integraation tilassa aiheensa kanssa ja voi saada oivalluksellisia läpimurtoja. Taide on fyysinen jälki tilasta, jonka taiteilija on saavuttanut ja motivoitunut säilyttämään. Kun taide on henkinen tie, taideobjekteista tulee oivallusten pyhäinjännöksiä.

Mutta älkää tulko epätoivoisiksi, tätä kaikkea ei saavuteta yhdessä päivässä; se syntyy pikkuhiljaa. Eikä sitä ole parhaimmillaan jokaisena päivänä. Ainakin taiteilijan tulee tietää että voi saavuttaa tällaisen tilan ja että hänen päämääränsä tulisi olla sellaisen tason saavuttaminen jossa hän on valo, riemu ja nautinto. (Padilla 2008, 23.)

2.5 Visionäärinen taide

The American Visionary Art Museum määrittelee visionäärisen taiteen itseoppi-neiden, yleensä vailla muodollista koulutusta olevien yksilöiden tuottamana taiteena. Heidän teoksensa syntyvät luontaisesta henkilökohtaisesta visiosta, joka ilmentää ennen kaikkea juuri itse luovaa tapahtumaa. Määritelmän mukaan visionäärinen taide on myös sisäisen prosessin tulos, jota tekijä itse ei edes välttämättä ajattele taiteena, ja juuri tämä erottaa visionäärisen taiteen kansantaitteesta. (The American Visionary Art Museum 2011.)

Visionaarinen taide yhdistetään usein ite-taiteeseen, outsider-taiteeseen tai fantastiseen realismiin, joka syntyi vuonna 1946 perustetun Wienin fantastisen realismin koulukunnan myötä. Näiden alojen taiteilijoiden on nähty luovan töitään visionaareina, heidän taiteensa syntyessä sisäisestä välttämättömyydestä tai pakosta. (Eloquent Visions 2011.) Ite-taiteessa takapihoille tai muualle raken-

nettuja teoskokonaisuuksia sanotaan visionäärisiksi ympäristöiksi (Visionary Environments 2011).

Visionary Artists podcastin juontaja Alexander Beiner (2010) kuvaa visionääristä taidetta minä tahansa taiteena, joka pyrkii esittämään tai tutkimaan mystistä kokemusta. Sellaisena se lepää ylevän ja olemassaoloa koskevan välisessä keskiössä. Visionäärisen taiteen on hänen mukaansa pidettävä sisällään metafyyssisen toiseuden elementti ja viittauksia muuntuneisiin tietoisuudentiloihin kuten egon kuolemaan, entoptiseen kuvakieleen, myyttisiin arkkityyppeihin ja hengelliseen symboliikkaan.

The Manifesto of Visionary Artin kirjoittaja Laurence Caruanan (2001) mukaan visionäärinen taide on tunnistettava taideliike, tyylien ja metodien laajoista eroavaisuuksista huolimatta. Hänen mukaansa fantasiataiteeseen ja surrealismiin verrattaessa visionääristä taidetta on kohtuullista pitää omana taideliikkeenään sen eri tavoitteiden takia.

The Lilith Gallery of Toronto (2011) mukaan taas visionäärinen taide ole niinkään liike, vaan ennemminkin teema. Vaikka yksittäisten taiteilijoiden tyyli vaihtelee radikaalisti, heidän yhteinen teemansa on yritys esittää maailma fyysisen näköaistin takana sekä yhdistää mystiset ja henkiset ideat. Visionäärinen taide pyrkii ylittämään fyysisen ja tieteellisen maailman ja antaa yleisölle virtuaalisen mielikuvan siitä, miltä maailma voisi näyttää jos näkisimme henkisiä ja mystisiä asioita jokapäiväisessä elämässämme.

Suurimmalla osalla visionäärisistä taiteilijoista on aktiivinen henkinen elämä. He ottavat osaa niin moninaiisiin organisoituihin uskontoihin, kuin myös enemmän New Age-tyyppisiin ideoihin henkisydestä. Jotkut visionääriset taiteilijat ammentavat aiheensa jopa psykedeelisistä kokemuksista. (The American Visionary Art Museum 2011).

Johtaviin nykyvisionäärisiin taiteilijoihin luettu Alex Grey kirjoittaa myös visionäärisen taiteen olemuksesta. Hänen mukaansa Taiteilijan tehtävä on tehdä sielu havaittavaksi. Tieteellis-materialistinen kulttuurimme kouluttaa meitä kehit-

tämään ulkoista havainnointia, kun visionäärinen taide taas rohkaisee kehittämään sisäistä havainnointia. Visionäärisen ulottuvuuden löytääksemme käytämme intuitiivista sisäistä silmää: kontemplaation silmää; sielun silmää. Kaikki inspiroituvat ideamme taiteilijoina saavat alkunsa täältä. Hän jatkaa samassa artikkelissa, että visionäärinen alue syleilee koko mielikuvituksen avaruuden kirjoa taivaasta helvettiin, muodon loputtomuuksista muodottomuuden tyhjiöihin. Psykologi James Hillman kutsuu sitä mielikuvitukselliseksi ulottuvuudeksi. Runoilija William Blake kutsui sitä taivaalliseksi mielikuvitukseksi. Aboriginaalit kutsuvat sitä uniajaksi: ja sufit kutsuvat sitä al-mithaliksi. Platonille se oli ihanteellisten arkkityyppien ulottuvuus. Tiibetiläiset kutsuivat sitä sambhogakayaksi, sisäisen rikkauden ulottuvuudeksi. Teosofit viittaavat astraaliseen, mentaaliseen ja tietoisuuden nirvaaniseen tasoon. Carl Jung tunsi tämän ulottuvuuden kollektiivisena symbolisena alitajuntana. Grey sanoo, että visionäärinen ulottuvuus on se alue, jossa vierailamme unien, muuntuneiden tai kohonneiden tietoisuudentilojen aikana. Taideteoksesta tulee katsojalle keino päästä käsiksi siihen liitettyyn transsendentaaliseen kenttään. Pyhässä taiteessa, kalligrafiasta ikoneihin, teos itsessään on välittäjä: Henkisen ja materiaalisen ulottuvuuden kohtaamispaikka. (Grey 2011.)

Visionäärinen teema ei ole uusi. William Blake, Hieronymus Bosch, Salvador Dalí, Max Ernst, Gustave Moreau, Remedios Varo, Frida Kahlo, Edward Burne Jones, Samuel Palmer ovat merkittäviä esimerkkejä taiteilijoista, jotka käsittelivät todellisen maailman ja kuvitellun mystisten energioiden maailman päällekkäisyyden teemaa. Jotkut taiteilijat, kuten William Blake, väittivät jopa puhuvansa enkeleille ja väittivät näkevänsä tuohon toiseen maailmaan. The Vienna School of Fantastic Realism, johon Ernst Fuchs ja Arik Brauer kuuluvat, on myös inspiraation lähteenä joillekin visionäärisille taiteilijoille (The American Visionary Art Museum 2011).

3 OPINNÄYTETYÖ

3.1 Sydämen Mestari

Nimi Sydämen Mestari on moniulotteinen, mutta lähinnä viittaa sillä itselleen rehellisenä olon symbolina. Käsite on lähtöisin perinteisestä kiinalaisesta lääketieteestä. Sydämen Mestari on yksi meridiaaneista ihmisen kehossa. Kanava tunnetaan myös Sydämen Auttajana, Xin Baona tai englanninkielisenä Pericardiumina. Opinnäytetyön nimenä se on suora käänös meridiaanin espanjankielisestä nimestä Maestro Del Corazon eli Sydämen Mestari. Tässä yhteydessä nimi viittaa kanavaan yhdistettyyn symboliseen henkiseen merkitykseen rehellisyyden ylläpitäjänä. Perinne katsoo, että sydän ja sydämen ääni voi toimia ja kuulua oikein vain, jos kommunikointi on rehellistä, niin itselle kuin muillekin. Rehellisyyden puute johtaa valheeseen, jota perinteessä taas pidetään viime kädessä kaikkien sairauksien alkuperänä.

Tàishàng Lǎojūn Nèiguānjīng (Korkeimman ja vanhimman suuren mestarin sisäisen kontemplaation klassikko) sanoo viimeisessä kappaleessaan:

*”Minä en ollut [aina] pyhimys
Opiskelin ja saavutin sen
Minä [ego] etsin Taa mutta en saanut siitä otetta
Tuhannet klassikot ja kymmenet tuhannet menet
Lopulta kaikki oli [kiinni] sydämestä” (Ikivesi 2011).*

Nimi viittaa yleiseen asenteeseen omaa tekemistä kohtaan. Itse työ ei kuitenkaan ole kertomus rehellisyydestä, vaikka tuokin teema saattaa esiintyä töiden symboliikassa. Työ itsessään on oman henkisen kartan etsimistä, hahmottamista ja kuvittamista. Nimenomaan mielen ja hengen ulottuvuudet sekä niiden lainalaisuudet ovat olleet kantava teema ja painopiste kaikessa taiteen tekemisessä ja sen ulkopuolella. Henkisten ja mentaalisten kehityksen tiet ja koulukunnat ovat kiinnostaneet lähes rajoituksetta itämaisistä filosofioista länsimaiseen psykologiaan. Henkilökohtaisesti en etsi, mikä ajatusrakennelma olisi paras tai totuudenmukaisin, vaan lähtökohtani on, että jokaisella perinteellä ja suuntauksella on jotain tarjottavaa. Yritän kaivautua kaikessa olennaisimpaan löytääkseni

ideoita, ajatuksia, näkökulmia ja metodeja sovellettavaksi ihmiselämään, ilman sääntöjärjestelmän rajoituksia. Tämä kaikesta jotakin -ajattelu näkyy selvästi myös töissäni, jotka yhdistävät merkkejä, ideoita, ajatuksia ja symboleita monista eri kulttuureista ja perinteistä.

En määrittele itseäni uskonnolliseksi ihmiseksi, mutta olen pistänyt merkille, että eritoten meidän länsimaisen tieteellis-materialistisen ajattelumme rajoitukset ja jopa siihen liittyvän väkivallan. Kulttuuri, jossa ihminen kasvaa, on samaan aikaan sekä tuki että rajoite. Oma kulttuuri määrittää yksilön käyttäytymisen tapoja ja rajoja sekä ohjeistaa yhteisön yksilöiden keskinäisen toimeen tulemisen edellytyksiä. Voisi sanoa, että kulttuuri helpottaa ihmisen käytännön elämää ja liimaa sen yhteisöä yhteen, mikä taas on hyvä asia. Jos yksilö kuitenkin tahtoo kehittyä ja löytää jotakin perustavanlaatuista, hän törmää hyvin nopeasti kulttuurinsa varjopuoleen. Pian selviää, että kulttuuri, jossa hän elää, on nimenomaan juuri tuota yhteisöä koossa pitävä voima, eikä keino saavuttaa totuutta tai ihmisen todellista potentiaalia. Jos yksilö kehittyy ryhmäajattelua pidemmälle, hänet saatetaan helposti kokea jopa yhteisöä uhkaavaksi voimaksi. Tämä voi jo pelkällä olemassaolollaan kyseenalaistaa helpot totuudet ja käyttäytymisen sovitut mallit.

3.2 Henkinen matkaaminen

Henkilökohtaisesti en haluaisi määritellä henkisyiden käsitettä liikaa. Minulle se on näkymätön maailma, josta löytyy ihmisen todellinen potentiaali, oleminen ja kyvyt. Ulkoinen, materiaallinen maailma ja sen fyysinen pinta ovat totta, mutta niillä on toisinaan mielestäni epäinhimillistävä funktio. Asioita ajatellaan, koeaan ja tehdään kulttuurissamme hyvin pitkälti täysin eri lähtökohdista kuin ihmisen kokonaisuuden tai todellisen todellisuuden pohjalta. Mielestäni henkisyys on tapa nähdä ja kokea asiat sellaisina, kuin ne asiat todella ovat. Maailma on parhaimmillaan taianomainen, hyvin erikoinen paikka ja ihminen potentiaaleineen ihmeellinen olento. Me emme edes ole raaputtaneet pintaa tutkiessamme todellisuuden luonnetta. Minulle henkisyys ei ole pelkästään jokin näkymätön maailma tai henkimaailma vaan myös todellisen todellisuuden syvemmät tasot

oikeine lainalaisuuksineen silloin, kun se on vapaa vallankäytöstä, politikoinnista ja kulttuurillisista illuusioista.

Henkinen matkaaminen on minulle tietoisuuden avartamista, ilmiöiden todellisen luonteen tutkimista, opiskelua, harjoittelua ja avoinna olemista. Henkisyys on samalla mielen uudelleenrakentamista ja väärien rakenteiden purkamista. Henkinen matkaaminen on jokaisen rajan ja rajoitteen kyseenalaistamista. Se on oppimista näkemään harhojen ja illuusioiden läpi. Se on laajenemista ja kasvamista, itsensä vahvistamista ja seuraavan vuoren huipulle nousemista, jotta voisi nähdä kokonaisuuksia ja asiayhteyksiä kaiken helpon takana. Henkinen matkaaminen on myös uskollisuutta omalle visiolle ja sen puolustamista. Se voi vaatia joskus kapinallistakin asennetta, silloin kun kohtaa epäilyä ja vastustusta. Henkistä matkaamista pitäisin onnistuneena, jos se tekee kaiken lisäksi ihmisestä hyväntuulisen ja huumorintajuisen. Henkinen matkaaminen on oivalluskykyä ja virnettä.

Henkisellä polulla voi olla tärkeää pitää yllä jonkin sortin altruistista maailmankuvaa. Vaikka en tahdo jäädä minkään oppirakennelman vangiksi, olen huomannut palaavani yhä uudestaan buddhalaisen maailmankatsomuksen joihinkin osiin. Bodhisattvan tie buddhalaisuudessa esimerkiksi kehottaa toimimaan loppujen lopuksi muiden hyväksi ja niin kauan, kunnes jokainen olento on saavuttanut valaistumisen ja vapauden kärsimyksestä. Tavoite on tietenkin täysin kohtuuton, naiivi ja mahdoton, mutta tällainen ylimitoitettu tavoite voi luoda tekemiselle lopulta terveemmän asenteen kuin oma egoistinen uran luominen toisi.

3.3 Kuva itsereflektion välineenä

Taidekoulun toisena vuotena aloin tehdä töitäni tajunnanvirran voimalla. Työt olivat intuitiivisia, abstrakteja, suoraviivaisia ja vailla älyllistä pohdiskelua tai tietoisia teorioita. Olin kyllä jo tutustunut esimerkiksi Jungin ajatuksiin ja ihmiskunnan valtavaan symboliseen aarreaittaan, mutta perimmäinen tavoitteeni oli pitää hauskaa ja löytää tekemisen ilo. Jätin oikeastaan kaikki säännöt pois. Näin jonkin aikaa toimittuani ja nimenomaan tutkittuani Jungin ajatuksia mandaloista

ihmisen kokonaisuuden symboleina ja zen-taiteen filosofiaa, aloin ymmärtää, ettei sisällötöntä työtä ole mahdollista tehdä. Kuva kuin kuva on manifestaatio hetkestä, ympäristöstä ja tekijästään. Jokainen tekemäni kuva oli tullut minusta tai jos uskallan sanoa, minun kauttani. Se tarkoittaa silloin sitä, että jokainen kuva on representaatio siitä, mitä minussa tapahtuu. Huomasin eri ajatusmallien, tunteiden ja asenteiden näkyvän selkeästi töissäni, vaikka en ollut niin tarkoittanutkaan. Ne olivat dokumentaatioita sisäisestä tilastani. Kuvista pystyi lukemaan tietyt ajattelutavat, tunnetilat niin ahdistuksista kuin ilostakin, vain kiinnittämällä huomiota erilaisiin asioihin, kuten kuvan kokoon, värien määrään ja intensiteettiin, jäljen vapauteen tai jäykkyyteen jne. Itse en ole opiskellut, kuinka kuvia tulkitaan persoonallisuuden peilinä, mutta monet havainnot ovat niin itsestään selviä, ettei niihin tarvita ydinfysiikan koulutusta. Itse asiassa luulen, että mitä vähäisempää teoreettinen ymmärrys on, sitä aidompi on intuitiivinen ymmärrys.

Luin Rorschachin mustetahrasteista ja olen myös tehnyt itse virallisesti tuon testin vuosia sitten. Kokemus oli mielenkiintoinen, sillä tajusin silloin, kuinka oma mieli heijastaa itseään kaikkeen, mitä se havaitsee. Mitään objektiivista ei ole olemassa, on vain tulkinta, joka kertoo asioita omasta persoonallisuudesta enemmän, kuin oma tietoinen mieli ehkä osaisi kuvailla. Kuvissa näkyi asioita omasta persoonasta, joista en ollut aiemmin tietoinen. Minusta oli mielenkiintoista nähdä, kuinka jokainen kuviani katsova näki töissäni sen, mikä heille itselleen oli tärkeää. Innostuin ajatuksesta, että kuva on peili, joka paljastaa meistä asioita, joista emme ole tietoisia. Huomasin taiteen tekemisen mahdollisuuden itsetuntemuksen kasvattajana ja sitä myötä oman ja muiden sisäisen kehityksen apuvälineenä. Oma sisäistä tilaa ja varsinkin sen tiedostamattomia puolia on hyvä tarkistella väliajoin, jotta voisi välttää sudenkuopat ja muuttaa kurssia, mikäli huomaa tekevänsä jotain tarpeetonta tai mahdollisesti potentiaalisesti vaarallista. Käytännössä tämä itsekasvatuksen ulottuvuus on haasteellinen, sillä ihmisolennolle on tyypillistä tehdä tämä heijastamisensa automaattisesti. Hyödyn irtisaaminen vaatisi tarkoituksellista tietoisuuden kohdentamista omiin heijastuksiinsa. En vielä tiedä, kuinka voisin ohjata katsojaa ajattelemaan katsojistilannetta tällä tavoin.

Kuvalla voi olla oma viestinsä tai se voi yrittää ilmaista jotain. Taiteella on varmasti tuhat tarkoitusta, kaikki tarpeellisia, mutta tämä itsereflektion ulottuvuus on aina läsnä. Sellaista taideteosta ei olekaan, jonka kautta ei voisi oppia itseltään jotain uutta. On myös kiinnostava miettiä mahdollisuutta, että tekijä voisi olla myös kanava joillekin yksilöllistä persoonaa suuremmille asioille. Ajatus taiteilijasta välittäjänä tai kanavana on tullut tämän opinnäytetyön tekemisen aikana kokemuksena ajankohtaiseksi. Joskus minusta tuntuu, että tietoinen mieli ja yksilön persoonallisuus eivät ehkä täysin riitä selittämään taiteeni sisältöä.

3.4 Taide parantamisen välineenä

Parantamisesta puhuminen voi tietenkin saada aikaan käsityksen taiteen tekemisestä pelkästään positiivisena ja kauniina. Minusta parantamiseen kuuluu muutakin kuin hyvä olo. Negatiiviset ja ”pimeätkin” työt voivat olla parantavia siinä mielessä, että ne ilmaisevat ihmiskunnan varjoa. Varjo on Jungin mukaan meissä se puoli, jota emme tahdo nähdä tai jota emme hyväksy. Se voi muuttua vaaralliseksi ja tuhoavaksi, mikäli sitä ei tiedosteta ja integroida osaksi omaa kokonaisuutta. Minusta tuntuu, että taide ei ole pelkästään ajan peili, joka heijastaa ihmiskunnan tai kulttuurin tilaa. Luulen, että taide pyrkii myös tasapainottamaan kollektiivista kulttuurin tilaa. Taiteilija heijastaa omaa aikaansa, mutta mielestäni taide voi olla myös täydentävää tai rakentavaa. Taide siis toisaalta reflektoi, mutta se myös luo uutta.

Taiteen parantavaa vaikutusta voisi siis ajatella kahdella tavalla: taide ilmiönä voi olla tasapainottava ja eheyttävä vaikutus sekä yksilöllisellä että kollektiivisella tasolla. Toinen tapa on tehdä taidetta parantamisen intentiolla, jolloin kuvan pyrkimys ja asenne ovat tietyllä tavalla motivoituneita. On kiinnostava pohtia, onko taide aina suorasti tai epäsuorasti parantavaa, tekijänsä henkilökohtaisista motiiveista riippumatta.

3.5 Taiteellinen työ - Henkiset Kartat

Piirrossarja on saanut alkunsa valtavasta määrästä muistiinpanovihkoja, joita olen käyttänyt pääasiassa perinteisen kiinalaisen lääketieteen opinnoissani ja tässä YAMK -tutkinnossa. Tyypillisesti luennoilla kirjoitan ylös käsin tarvittavat asiat, ja kun ei ole mitään kirjoitettavaa, piirrän lähes taukoamatta. Se helpottaa keskittymistä, täyttää tyhjän tilan, auttaa sisäistämään asioita ja on miellyttävää. Huomasin jossain vaiheessa luentovihkojeni olevan täynnä tätä kuvan ja tekstin tanssia, josta päätin jalostaa ideaa eteenpäin. Huomasin, että taide, jota teen spontaanisti, oli jo vihkoissani, ja minua alkoi kiinnostaa tämä outo yhdistelmä sisällöstä, jossa on minulle inspiroivaa tekstiä ja visuaalista materiaalia. Siispä jatkoin samalla tiellä ja päätin suurentaa kokoa ja asennoitua niin, että kyseessä on taideteoksen valmistaminen ennemmin kuin luentojen taltiointi.

Tekstin, kuvan ja erilaisten symbolien yhdistäminen visuaaliseksi kokonaisuudeksi oli kiinnostava ajatus. Ensinnäkin tekemisestä tuli nautinnollista, sillä sen juuret olivat spontaanissa ja luonnollisessa tavassa ilmaista itseään luentovihkojen töherryksin. Toisekseen, se ei ollut enää "vain" piirtelyä, vaan mukaan tuli nyt tietoisempia maailmankuvallisia elementtejä ja minua itseäni kiinnostavia asioita luentolehtien sivuilta. Aloin suhtautua tekemiseen ikään kuin muistiinpanojen tekemisenä omista sisäisistä prosesseista ja tutkimuksista ihmismielen ja henkeen. Tämä ratkaisi yhden pitkään vaivanneen ongelman; tekemisen lähtökohdat tuntuivat nyt aidoilta sisäisiltä vaatimuksilta sen sijaan, että olisi tarvetta katsella suuntaviittoja itsensä ulkopuolelta. Minua ei enää kiinnostanut, teenkö taidetta vai kuvitusta. Oman tekemisen kategorisoiminen ei ollut enää olennaista. Olin saavuttanut pitkään kadoksissa olleen tunteen oman taiteen "tapahtumisesta" luonnollisena osana olemassaoloa, ilman yrittämistä, strategisointia tai taktikointia. Voisi sanoa visuaalisen luomisen saavuttaneen niin sanotun ei-tekemisen tilan, joka lasketaan taolaisessa filosofiassa korkeimmaksi hyveeksi jonka ihminen voi saavuttaa.

Taolaisessa filosofiassa ei-tekemisen tila tunnetaan käsitteenä wu wei (ilman toimintaa) tai wu wei wu (toiminta ilman toimintaa tai toimintaa ilman vaivannäköä). Tähän sisältyy ajatus luonnollisesta toimimisesta ilman yrittämistä. Yrittä-

minen tarkoittaa enemmän asioiden pakottamista sinne, mihin tietoinen minä tai ego tahtoo päästä eikä välttämättä palvele ihmisen kokonaisuutta. Eitekeminen on tyhjää yrittämisestä ja pakottamisesta, mutta ei viittaa tekemättömyyteen. Pikemminkin päinvastoin se viittaa jopa laajentuneeseen ahkeruuteen. Psykkistä energiaa vapautuu pakottamisen ja älyllisen taistelun loppuessa. Tästä tulisi seurata wu wein päämäärä: täydellinen tasapaino ja yhtyminen omaan todelliseen itseensä, joka ilmenee pehmeänä, näkymättömänä ja vastustamattomana voimana ihmisessä. Tämä on ensiarvoisen tärkeä saavutettava elämässä silloin, kun tahtoo kehittää itseään pitkälle, niin henkisesti kuin mentaalistakin. Uskallan väittää, että suurimmalla osalla meistä ihmisistä taistelu oman äänen ja ympäristön luomien (kuvitteellisten tai todellisten) vaatimusten välillä vie niin paljon psyykkistä ja henkistä energiaa, että me harvoin näemme pientä vilausta enempää omasta todellisesta luonteestamme tai potentiaalis-tamme. Tätä wu wein ulottuvuutta olen hakenut työskentelymetodiini. Piirtäminen ja kirjoittaminen taideteoksen tekoprosessissa ovat nyt jalostuneet mielen spontaaniksi keskittämiseksi itselleni tärkeisiin asioihin ja siihen, mihin suuntaan tahdon kulkea.

Lopputyöni taiteellinen osio käsittää 9 piirrosta, kooltaan 65 x 50cm. Ne muodostavat sarjallisen kokonaisuuden. Teokset on toteutettu piirtäen tussi-, lyijy-, kulta- ja hopeakynillä Cansonin akvarellipaperille. Seuraavassa luvussa käsitte-len esimerkkinä viittä työtä antamaan käsityksen siitä, kuinka oma tekeminen ja ajattelu tiivistyvät fyysiseen muotoon. Esimerkkityöt ovat aikajärjestyksessä, jotta sisäisen tilan muutos olisi loogisessa järjestyksessä ja kokonaisuus voisi olla tarinallinen. Piirtämisen apuvälineenä olen käyttänyt myös taskukokoista videoprojektorin, jonka avulla olen voinut helpottaa geometrinen kuvioiden luomista töihini.

Tekotavan ja materiaalien valintaan on vaikuttanut myös tietoisempi yritys rakentaa varsinaisesta taideteoksen tekoprosessista tietynlainen. Tekniikkana piirtäminen ei vaadi suuria työtiloja, ja se on tehtävissä käytännössä missä vain. Teosten koko on sellainen, että niitä on helppo kuljettaa paikasta toiseen ja työvälineet kulkevat helposti mukana. Videoprojektorini on taskukokoinen ja käytän sitä kannettavan tietokoneen oheislaitteena samasta liikuteltavuuden helppou-

den motiivista johtuen. Tässä on taustalla pyrkimykseni irtautua maantieteellisyiden siteestä ja saavuttaa liikkumisen vapaus luopumatta kuitenkaan taiteen tekemisestä. Koko laitteisto ja teokset kulkevat käsissä minne vain ja työskentelyni on mahdollista missä vain.

Piirtämisen prosessiin kuuluu jokin toinen ärsyke. Toisinaan se on musiikki tai pitkä puhelinkeskustelu tai kiinnostavien dokumenttien tai äänikirjojen kuunteleminen. Tässä tavassa on pyrkimys muokata tekeminen mukavaksi ja vaivattomaksi, mutta myös muita ulottuvuuksia löytyy. Ääninauhat ja dokumentit mahdollistavat esimerkiksi opiskelun samanaikaisesti. Kiinalaisen lääketieteen seminaarit minulla on esimerkiksi nauhoitetussa muodossa ja voin kerrata tietoa samanaikaisesti. Piirtäminen on pohjimmiltaan niin intuitiivista, että tietoinen mieli on vapaa toimimaan. Uskon myös, että vaisto ja intuitio toimivat parhaiten silloin, kun älyllinen mieli on harhautettu sanallisella ärsykkeellä. Työmetodi on täydellinen silloin, kun meditatiiviseen piirtämiseen yhdistyy teoksen ideamaailmaan liittyvän materiaaliin tutustuminen. Parhaimmillaan piirtäminen on kokonaisvaltaista toimintaa, joka täyttää mielestäni henkisen harjoituksen tunnuspiirteet.

3.6 Teokset

Työni on tarkoitettu toimimaan kolmella tasolla. Jaottelu tulee kiinalaisen ja tao-laisen maailmankuvan näkemyksestä todellisuuden olemuksen kolmesta tasosta. Ne ovat maan, ihmisen ja taivaan taso. Suomennettuna ne ovat fyysinen taso, inhimillinen taso ja henkinen taso.

Ensimmäisellä eli maan tasolla teokseni voivat toimia pelkkinä visuaalisina objekteina, joita voi arvioida jokainen oman visuaalisen makunsa mukaan. Tähän tasoon liittyy fyysisen puolen tekijät. Teen tarkoituksella värillisesti niukkoja töitä, jotta teoksissa olisi tunne yksinkertaisuudesta ja selkeydestä. Väreinä käytän lähinnä kultaa ja hopeaa, joissain tapauksissa punaista. Pyrin saamaan töihini siten vaikutelman pyhyydestä ja ikonimaisuudesta. Kuvat ovat rajattu mustalla suorakaiteella, jonka tarkoitus on tehdä kuvista ikkunoita toiseen maailmaan. Raja on myös sarjakuvaharrastuksestani jäänyt tapa nähdä tarina ruudutettuna.

Yhdessä teokset muodostavat kehitystarinan, ja se rajaus korostaa sarjakuva-
maisuuutta sekä kuvitusmaisuuutta. Pidän ajatuksesta, että teoksissa yhdistyy
toisaalta elementtejä yleveydestä, ikonimaisuudesta ja pyhyydestä, mutta sa-
malla tarinamaisuus, kuvituksellisuus ja sarjakuvamaisuus maadoittavat tun-
nelmaa tuoden populaarikulttuurillisia visuaalisia elementtejä töihini.

Toisella eli ihmisen tasolla piirrokset ovat dokumentteja sisäisestä tilastani, aja-
tuksista, tunteista ja maailmankuvastani. Tällä tasolla merkitys on ensisijaisesti
henkilökohtainen ja oman itsetutkiskelun väline. Kuvassa näkyy sekä tietoisia
käsityksiä persoonallisuudestani, että paljon tiedostamatonta tietoa, jota olisi
vaikea tavoittaa suoralla itsetutkiskelulla. Erilaisia projektivisia testejä tutkittuani
ja omasta kokemuksestani olen huomannut ihmisen perustavanlaatuisen tar-
peen heijastaa omaa sisäistä kokemusmaailmaan ulkoisiin asioihin ja sen takia
uskon, että myös ulkopuolinen katsoja voi käyttää teoksiani itsereflektoimiseen
tarkkailemalla omia mielen heijastuksiaan, joita kuvani mahdollisesti herättävät.
Symboliikan osuus kuvissani on suuri ja kuviani voisi ajatella siis myös suurina
tarot-kortteina, joiden kautta katsoja voi heijastaa omaa persoonaansa.

Kolmannella tasolla liikutaan hengen ulottuvuudessa. Tällä tasolla kuvia ei tule
enää tulkita fyysisinä objekteina tai henkilökohtaisena persoonan ilmaisuna
vaan ideoiden tasolla. Kuvat ovat kartoja ihmisen kehittymisen mahdollisuuk-
sista, tietoisuuden ja aistien ohjaamisesta henkisesti kehittävään suuntaan. Täl-
lä tasolla tavoittelen ihmisille yhteisiä ajatuksia ja rakenteita. Tällä etsin mielen
käyttöohjeita ja yritän hahmottaa ihmisyyteen liittyviä hengen tason lainalai-
suuksia.

Parantamisen teema liittyy kaikkiin edellä mainittuihin tasoihin. Fyysisenä visu-
aalisenä kokemuksena työ voi olla parantava puhtaasti sitä kautta, kuinka kat-
somisen kokemus muuttaa fyysisistä tilaa. Inhimillisellä tasolla itsetutkiskelun
mahdollisuuden näen parantavana ja hengen tasolla pyrin ilmaisemaan paran-
tavia ideoita, ajatuksia, asenteita, metodeja ja maailmankatsomuksia.

Opiskelen lopputyöni ohella viimeistä vuotta kolmivuotisesta koulutuksesta pe-
rinteisen kiinalaisen lääketieteen Suomen taolaisessa Neijing -koulussa, ja se

näky työissäni. Sieltä tulevat kiinalaiset merkit ja itämaisen ajattelun vaikutteet töihini. Töiden parantava ulottuvuus on peräisin juuri tästä koulutuksesta, jossa hyvin usein verrataan hyvää parantajaa taiteilijaan. Perinteen mukaan parantaminen on luovuutta ja intuitiota vaativa taiteenlaji. Tämän koulutuksen ansiosta taiteilijan ja parantajan välinen raja on hämärtynyt ja luonut uudenlaisen tavan ajatella molempia ammatteja. Ehkä hyvän taiteilijan tulee olla parantaja ja hyvän parantajan taiteilija? Onhan meillä taiteen tohtoreitakin.

Taolainen ajattelu ja kiinalaisen lääketieteen terapeutin koulutuksen tuomat vaikutukset sekoittuvat myös kuvissa esimerkiksi buddhalaisuuteen, jonka vaikutus on ollut tieni alussa erittäin voimakas. Buddhalaisesta perinteestä tulevat kuviini ajatukset tyhjyyden filosofiasta ja myös useissa töissä esiintyvät mantrat. Vaikken mihinkään koulukuntaan tai perinteeseen määrittele itseäni, käytän paljon eri perinteiden ideoita visuaalisessa muodossa töissäni.

3.6.1 Ghost Syndrome

Tässä työssä on piirretty tajunnanvirtana intuitiivisesti objekti, joka sirpaloittaa muun kuvapinnan. Kuvan nimi tulee perinteisen kiinalaisen lääketieteen käsitteestä guí, joka tarkoittaa haamua tai henkeä. Sen voi käsittää monella tavalla, mutta se viittaa demoniin ja kuolleeseen henkeen joka ihmistä riivaa. Tämä käsitettäisiin ehkä tänä päivänä enemmän sellaisina mielen häiriötiloina kuin pakkomielteisyys, masennus, psykoosi tai muu todellisuutta vääristävään ”riivaustilaan”.

Perinne puhuu haamusyndroomasta, eli tunteesta siitä että olisi ikään kuin negatiivisen voiman ohjauksessa. Tässä viittaaan ehkä siihen tunteeseen kun ei löydä ulospääsyä mielensä rajoitteesta ja kuinka se vääristää mieltä. Mielen vääristyminen johtaa havainnoinnin vääristymiseen ja näin sisäinen epätasapainon tila hajottaa tai sirpaloi maailman. Todellisuuden häiriintynyt havainnointi alkaa siis sisäisestä vääristymästä. (Liite 1: kuva 1.)

3.6.2 Multivision

Tässä kuvassa on ylhäältä ja alhaalta yhdistyvä viivasto, jonka ”takana” on erilaisia tapahtumia, pääasiassa sirpaleisia ympyröitä. Tässä on jatkettu Ghost Syndrome -teoksen sirpaleista teemaa. Kuva kuuluu alkupään piirustuksiin, jolloin kuvista vielä puuttui tarkempi symbolikieli. Sekä Ghost Syndromessa että tässä työssä on selkeästi kysymys henkisestä tai mentaalisesta epätasapainon tilasta, joka johtaa näkemisen vääristymiseen. Nimi multivision tarkoittaa asioiden näkemistä yhtä aikaa useista eri näkökulmista, ja se on myös viittaus nykyajan käsitteeseen multitasking, joka tarkoittaa monen eri asian tekemistä yhtä aikaisesti.

Nykyinen tehokkuusajattelua suosiva maailma opettaa, että arvon mitta on se, kuinka montaa asiaa ihminen voi tehdä samanaikaisesti. Laatu ja selkeys eivät ole muodissa, tärkeämpää on tehdä monessa paikassa paljon asioita miettimättä kaiken sen tarpeellisuutta. Minusta teos kuvaa hyvin, miltä sellaisessa maailmankatsomuksessa eläminen voi tuntua. Se on dynaamista ja vahvaa olemassaoloa, ja mielestäni siinä on omat kiistämättömät etunsa, mutta sen varjopuolena on helposti kokonaiskäsitteiden sirpaloituminen. Kuvassa sirpaloituneina ovat ympyrät, jotka tässä yhteydessä lukisin jungilaisittain symboleiksi omasta itsestä psyyken kokonaisuutena erotukseksi ”minästä”, joka muodostaa vain pienen osan koko psyykestä. Muistan hyvin, että tätä piirtäessäni olin juuri sellaisessa tilassa, jossa toisistaan kilpailevat asenteet ja maailmankuvat ikään kuin vihjailivat jonkin suuremman kokonaisuuden läsnäolosta, mutta joka oli vielä silloin kappaleiksi hajonneina. Oman äänen etsiminen oli tässä vaiheessa löytymässä; tyhjä ympyrä vihjailee jo läsnäolollaan.

Piirustuksista tämän on järjestyksessään toinen ja Ghost syndromeen verrattuna toiveikkaampi; jälki on vahvempaa ja vihje jostain löydettävästä olevasta on läsnä. (Liite 1: kuva 2.)

3.6.3 Destination Tian

Kuvan päähuomio on nauhana kuvan alalaidasta ylälaitaan kulkeva kiemurteleva elementti. Se koostuu tiibetiläisestä Padmasambhavan mantrasta, joka kulkee kirjoitettuna elementin molemmin puolin sulkien sisäänsä neljä ympyrää, joista yksi on kultainen ja kolme hopeista. Jokaisen ympyrän sisälaidassa kulkee sama mantra kuin ulkopuolellakin ja jokainen ympyrä pitää sisällään joko ideogrammin tai piktogrammin. Toinen hallitseva elementti on vasemmassa alakulmassa sijaitseva kultainen ympyrä, joka leikkautuu osittain pois kuva-alueelta. Tämän ympyrän sisäpuolella kulkee tiibetiläinen Avalokiteshvaran mantra sekä koristekuvio. Loppu kuvasta on viivoin piirrettyä verkostoa.

Nauhamaisen pääelementin muoto on otettu kiinalaisen lääketieteen meridiaaneista tai kanavista. Kuvion voi nähdä yhtenä kuvan poikki kulkevana energieettisenä kanavana ja sen neljänä pisteenä. Sen voi myös ajatella polkuna, joka sisältää neljä levähdyspaikkaa (ympyrää). Kolme ympyröistä on väriltään hopeisia, joka viittaa symbolisesti selkeyteen, puhtauteen ja valppauteen. Yksi ympyröistä on kultainen, joka viittaa symbolisesti voimaan, oikeuteen ja täydellisyyteen.

Ympyröiden sisällä sijaitsevat merkit ovat joko kiinalaisia ideogrammeja tai piktogrammeja. Alhaalta lukien ensimmäinen merkki on Qi, elämänvoiman merkki. Toisena kultaisessa ympyrässään on vanha kiinalainen puun piktogrammi. Se on myös alkemian symboli, sillä kuten alkemisti, myös puu kasvattaa itseään kohti taivasta syventäen samalla juuriaan. Kolmantena merkkinä on shamaanin merkki. Tässä merkissä on kahteen osaan jaettu tila, jossa kummassakin on ihmisen ideogrammi ren. Tämä viittaa ihmiseen, joka liikkuu kahdessa maailmassa ja toimii niiden välittäjänä. Nämä kaksi tilaa voi käsittää monella tavalla; yönä ja päivänä, feminiinisenä ja maskuliinisena, yininä ja yangina, oikeana ja vasempana aivopuoliskona, unena ja valveena. Tässä, kuten puun piktogrammissakin, on teeman puoliskojen yhdistäminen vahvemman kokonaisuuden aikaansaamiseksi. Viimeisenä merkkinä ylhäällä on tian, taivaan merkki. Taivaspaikka, nirvana tai utopia, johon kaikki itsensä kehittämisen tähtää. Tässäkin

merkissä yhdistyy ihmisen merkki ren yhdistettynä maan ja taivaan viivaan. Tian voidaan tulkita siis ihmisenä, joka symbolisesti välittää taivaan maan päälle. Tian on myös fyysinen paikka maailmassa, kiinalaisen lääketieteen opintojeni emokoulu, jossa valmistumisseminaarini tulee tapahtumaan.

Padmasambhavan mantra, joka kulkee pääelementissä, on merkitykseltään moniulotteinen, mutta sen olennaisin merkitys Sogyal Rinpochen (2002, 476) mukaan kuuluu: *Kutsun sinua, Vajraguru Padmasambhava, suo siunauksenasitavalliset ja korkeimmat siddhit*. Mantra siis pyytää valaistuneelta tai valaistuneilta olennoilta siunauksena siddhejä, jotka tarkoittavat epätavallisia tai jopa yliluonnollisia kykyjä. Mantran merkitys kuvassa on pyytämisen intentio pyrittäessä kehittämään itseään ja taitojaan loputtomasti eteenpäin. Se myös asettaa tämän itsensä kehittämisen viitekehyksen nauhassa sisällä oleville ympyröille ja niiden sisältämiin merkkeihin.

Kuva kertoo siis pähkinänkuoressa omasta sisäisestä kehityksestä ja sen aspekteista. Se kertoo myös oman tien löytämisestä, suojelemisesta sekä siitä, kuinka itseään on kehitettävä, jotta voisi saavuttaa uusia tasoja. (Liite 1: kuva 3.)

3.6.4 Radiant Alignment

Tässä kuvassa (kuva 1.4) on keskeistä sekä tyhjää puoliympyrä kuvan yläosassa että kuvan alaosassa oleva ihmisen rintakuvan muotoinen alue sekä niitä yhdistävä kultainen linja. Kultainen linja jatkaa matkaansa ihmisfiguurin läpi pitäen sisällään palloja. Koko elementtiä ympäröi jälleen mantra, jonka päällä on hopeinen ulkokuori, sekä lyijykynällä tehty ”*panssari*”. Tuttuun tapaan tästä keskeisestä elementistä lähtee säikeiden verkosto, joka täyttää muun kuvapinta-alan.

Kuvan yläosan tyhjä puoliympyrä edustaa tässä itämaisen, lähinnä zen-buddhalaisuuden ja vielä tarkemmin sen rinzai -koulukunnan ajattelun käsitystä tyhjiydestä.

Zen-buddhalaisuudessa tavoiteltava tyhjyys on tila, missä todellisuutta koskevat kategoriset käsiterakennelmat on häivytetty välittömän ja intuitiivisen maailmassa olemisen tieltä. Tämä voidaan saavuttaa näkemällä näiden rakennelmien rajoitukset ja tavoittamalla sellainen ymmärryksen taso, joka vapauttaa niistä. Tuloksena on valaistuminen, satori, mikä merkitsee samalla kulkemista tietämättömyydestä ja ymmärtämättömyydestä kohti oman todellisen olemuksen ymmärtämistä. (Pasanen 2008, 175.)

Puoliympyrä on jälleen kultainen symboloiden tämän todellisen olemuksensa ymmärtämisestä seuraavaa voimaantumista ja täydellisyyttä. Kultainen jana jatkaa alas kohti ihmisfiguuria vieden tätä voimaa läpi ihmishahmon chakra-systeemiin. Chackrajärjestelmä tulee tässä ymmärtää symbolisesti käsittämään ihmisen energeettisen olemuksen eri puolia ennemminkin kuin varsinaisena viittauksena itse järjestelmään. Meissä mittelevät monet voimat ja vastot, jotka usein ovat ristiriidassa tai epäharmoniaassa keskenään. Siitä seuraa hämmennystä ja epävakautta, jota varsinkin meidän pirstaleinen ja todellisesta ihmisyydestä vakavasti erkaantunut kulttuurimme avustaa. Tässä kultainen voima asettaa nämä keskenään harmoniaan. Oman itsensä kasaaminen harmoniseksi kokemukseksi vaatii syvällisen ymmärryksen ja hyväksymisen omasta itsestä.

Tätä kultaista virtausta ympäröi tiibetinbuddhalainen esteiden poistamiseen ja tien putsamiseen tarkoitettu mantra¹. Tässä haetaan täydellisyyden ideaa itsensä kehittämisessä, ja pyydetään suojausta ja siunausta omalle tielle. Se on myös pyyntö ja pyrkimys pystyä poistamaan kaikki esteet.

Mantran jälkeen kuviota ympäröi hopeinen kuori, kirkkauden ja selkeyden suoja tälle sisäiselle prosessille, josta kuva kertoo. Hopeisen kuoren ulkopuolella on vielä lyijykynällä piirretty panssari luomassa kuorta suhteessa ulkoiseen mete-

¹ Dusum sangyé guru rinpoche ngodrup kundak dewa chenpo shab barche kunsel dudul drakpo tsel solwa debsoi chingyi lab du sol chi nang sangwei barche shiwa dang sampa lhungyi drupar chingyilob. Sen käännös voisi olla karkeasti ottaen jotain tällaista; Arvokas opas, joka olet yhtä kaikkien menneiden, nykyisten ja tulevien Buddhien kanssa ilontäyteinen läsnäolo, kaikkien henkisten saavutusten lähde ja illuusioiden julma tuhoaja joka hävittää jokaisen esteen. Rukoilemme sinulta siunausta ja inspiraatiota. Ole hyvä ja poista kaikki ulkoiset, sisäiset ja salaiset esteet. Spontaanisti täytä kaikki toiveemme. (Rinpoche 1997, 465.)

liin. Panssari mahdollistaa sisäisen kehittymisen häiriöttä. Dynaaminen viivasto tai verkosto taas kuvaa energeettistä virtaa, jonka tällainen valaistumisen kokemus voi vapauttaa ihmisessä, ja kuinka linjassa oleminen tekee ihmisestä sisäisesti vahvan ja voimakkaan. valovoimaisen, kuten sanotaan. Kuva on tehty juuri sellaisessa tilassa, jossa koin kaiken olevan täydellisessä harmoniassa. (Liite 1: kuva 4.)

3.6.5 Psycho-Emotional Alchemy

Tämä piirros kuuluu kaikkein harkituimpiin kuviin sarjassa. Kuvassa on kultainen ympyrä ylhäällä ja viiden ympyrän muodostama objekti alhaalla. Kultainen väri voiman ja täydellisyyden symbolina ympäröi ja kuvastaa ympyrän sisällä sijaitsevan tapahtuman jalostavaa vaikutusta. Ympyrän sisällä on pyöreään labyrintin pohjakaavion mukaisesti kirjoitettu teksti. Labyrintti merkkinä on alun perin C. G. Jungin kirjan *symbolit* kannesta. Siinä se oli painettuna kultaisella värillä mustalle pohjalle. Tuo kirja on ollut ehkä tärkeimpiä lukemiani kirjoja siksi, että sen kautta minulle avautui melkein kymmenen vuotta sitten ensimmäisen kerran ihmisen sisäiset valtavat näköalat. Tie, jolle lähdin silloin, on ollut enemmän tai vähemmän määrittävä tekijä elämässäni sen jälkeen. Labyrintti edusti Jungille symbolia omasta itsestä ja sen keskustaan löytäminen tutkimusmatkaa itsensä ytimeen. Samassa merkityksessä käytän sitä tässä itsekkin. En kuitenkaan piirtänyt labyrinttiä vaan kirjoitin Tiibetiläisen mantran muodossa matkan läpi labyrintin kohti keskustaa. Kyseessä on jälleen esteiden poistamiseen ja tien putsaamiseen tarkoitettu tiibetiläinen mantra². Symbolina mantra on sama, kuin teoksessa *Radiant Alignment*. Mantra kulkee labyrintin muotoisesti ja symboloi matkaa kerroksittain mielen sisään. Koko ylempi objekti edustaa älyllistä tai mentaalista puolta ihmisessä, joten tämä prosessi on vertauskuva omin päin tehtävästä psykoterapiasta eli prosessista, jossa oman mielen sisältöjä yritetään käydä läpi tarkkaavaisesti. Tämä on ikään kuin henkinen viruskannaus, jolla

² Käännös voisi olla karkeasti ottaen jotain tällaista; *Arvokas opas, joka olet yhtä kaikkien menneiden, nykyisten ja tulevien Buddhiin kanssa ilontäyteinen läsnäolo, kaikkien henkisten saavutusten lähde ja illuusioiden julma tuhoaja joka hävittää jokaisen esteen. Rukoilemme sinulta siunausta ja inspiraatiota. Ole hyvä ja poista kaikki ulkoiset, sisäiset ja salaiset esteet. Spontaanisti täytä kaikki toiveemme.* (Rinpoche 1997, 465.)

etsitään ajatusrakennelmien ja käsitysten kokonaiskuva ja toisaalta vääristymiä. Tie johtaa lopulta keskustaa, josta löytyy merkki Om.

Om on pyhin tavu hindulaisuudessa ja tarkoittaa koko universumia. Oman itsensä keskustasta löytyy peilikuva koko maailmankaikkeudesta sen jälkeen kun oma todellinen olemus on löydetty, puhdistettu vääristymistä ja illuusioista. Ihminen ei ole erillinen muusta todellisuudesta. Erillisuus on harha, joka syntyy samaistumisesta liikaa mielen sisältöihin. Symboli sisältää kolme kaarta, yhden puoliympyrän ja pisteen: alempi kaari tarkoittaa hereillä olevaa olotilaa, ylempi kaari tarkoittaa syvää unta, oikeanpuoleinen kaari (joka sijaitsee ylemmän ja alemman kaaren välissä) tarkoittaa unenomaista olotilaa. Nämä kolme olotilaa edustavat yksilön tajunnan tai tietoisuuden kolmea tasoa. Piste merkissä edustaa kokonaisuutta ja valaisee kaikki kolme olotilaa. Puoliympyrä symboloi Mayaa³, joka erottaa pisteen kolmesta kaaresta. Puoliympyrä on avoin yläpuolelta, joka tarkoittaa että täydellisyys on ääretöntä eikä Mayalla (harhakuvana) ole siihen vaikutusta. Maya vaikuttaa ainoastaan näkyviin ilmiöihin. (Wikipedia 2011d).

Tästä sisäisestä mentaalista ja älyllisestä prosessista, jota teoksen ylempi objekti kuvaa, syntyy uusi minä, joka ei enää ole harhojen vietävissä eikä ulkopuolisen illusioiden hämättävissä. Täältä syntyy todellinen vahvuus ja itseluottamus.

Kuvan alempi objekti on ympyrä, jonka laidoilla yhdistyvät viisi pienenpää hopeista ympyrää. Jokainen kuvio sisältää yhden punaisen ideogrammin ja koko kappale on jälleen ympäröity tiibetiläisellä mantralla. Viisi ympyränmuotoista elementtiä ovat vasemmalta alaviistosta myötäpäivään luettuna vesi, puu, tuli, maa ja metalli. Kuvio kokonaisuudessaan perustuu kiinalaisen lääketieteen viiden valtakunnan teoriaan ja se on yksi teoreettinen näkemys ihmisestä. Tässä merkit eivät ole elementtien merkkejä, vaan elementtejä vastaavien tunteiden merkkejä (perinne kutsuu niitä myös hyveiksi). Niitä kutsutaan nimellä benshen.

³ Käsitteellä Maya on Intian uskonnoissa monia merkityksiä, mutta keskeisin niistä on ”illuusio”. Maya pääjumaluus, joka manifestoi, ylläpitää ja hallitsee illuusiota ja kaksinaisuuden unta ilmiöiden maailmassa. (Brodd 2003, 54.)

Vesielementin kohdalla on merkki zhi (pelko), puun kohdalla hun (viha), tulen kohdalla shen (tyhjiys), maan kohdalla pi (pakkomielteisyys) ja metallin kohdalla po (melankolia). Merkit tarkoittavat myös prosessia, joilla nämä negatiiviset tunteet ja näkemykset voidaan transformoida positiivisiksi ja rakentaviksi: Pelko muunnetaan valppaudeksi ja tahdonvoimaksi, viha luovuudeksi ja intuitioksi, tyhjiys rakkaudeksi ja iloksi, pakkomielteisyys mielikuvitukseksi ja älyksi, melankolia hetkessä elämiseksi ja rohkeudeksi. Tässä mielessä alempi objekti on symboli ihmisen tunnepuolen jalostamisesta ja kertoo liikkumisesta pois sisäisestä pimeydestä kohti valoa. Kappaletta ympäröi suojaavana elementtinä tiibetiläinen esteiden poistoon ja polun puhdistamiseen apua pyytävä mantra⁴.

Kuva on siis kartta ihmisen mielestä ja tunteiden lainalaisuuksista ja kuinka näitä puolia ihmisessä voisi jalostaa. (Liite 1: kuva 5.)

4 YHTEENVETO

Olen esitellyt teokseni sekä niiden symbolisen viitekehyksen henkisyiden ja henkisen matkaamisen kautta. Henkisyiden käsityksiä on monia, ja se voi tarkoittaa montaa asiaa. Sen voi liittää uskonnolliseen viitekehykseen, mutta se ei ole välttämätöntä. Minulle henkisyys on itsensä kehittämistä henkisellä tasolla ja tahdon nähdä taiteeni pitkänä jatkumona, joka taas voisi toimia yksilöitynä henkisen harjoituksen metodina minulle. Henkinen matkaaminen on elämistä niin, että pyrkii tietoisesti pitämään mielessä omat tavoitteensa ja itse pyrin rakentamaan oman taiteeni tekemisprosessin tätä matkaamista ylläpitäväksi toiminnaksi.

Taiteellisen työn lopputulokset, eli valmiit teokset tahdon nähdä mahdollisuuksina itsetuntemuksen lisäämiseen sekä itselleni että katsojalle. Itsensä reflektointi toimii keinona saavuttaa suurempi tuntemus omasta itsestään, ja psyko-

⁴ Käännös voisi olla karkeasti ottaen jotain tällaista; *Arvokas opas, joka olet yhtä kaikkien menneiden, nykyisten ja tulevien Buddhiin kanssa ilontäyteinen läsnäolo, kaikkien henkisten saavutusten lähde ja illuusioiden julma tuhoaja joka hävittää jokaisen esteen. Rukoilemme sinulta siunausta ja inspiraatiota. Ole hyvä ja poista kaikki ulkoiset, sisäiset ja salaiset esteet. Spontaanisti täytä kaikki toiveemme.* (Rinpoche 1997, 465.)

analyttisen teoriankin mukaan se on tärkeä kivijalka omalle sisäiselle kehitykselle. Itsensä peilaaminen on myös osa sisäistä matkaamista, jota taiteellani tavoittelen. Kuva näyttää olevan erinomainen työkalu tähän prosessiin, sillä kuva antaa tietoa omasta ajattelusta, tunteista ja persoonallisuudesta. Kuten analyttinen psykologiakin ehdottaa, rehellinen tieto itsestä voi vaatia suoran itsensä peilaamisen lisäksi tapoja, joilla saadaan esiin myös tiedostamattomat ja tukahdutut puolet itsestä. Kuva täyttää myös mielestäni tämän funktion, kuten Rorschachin mustetahratetit ja tarot -kortit todistavat. Omaa taiteellista työtäni tämän tutkimuksen osalta tutkiessani huomaan, että kaikista tietoisista tavoitteistani huolimatta, jokaisesta kuvasta on luettavissa paljon sellaista minusta, jota en ollut aikonut sinne laittaa. Vaikka kuvaan ideoitani ja maailmankuvaani, on persoonallisuuteni tila selvästi nähtävissä. Näen töissäni niin psyykkisen tasapainon ja tasapainottomuuden asteet suhteessa elämäntilanteeseeni, kuin aiemmin tiedostamattomalla tasolla olleet asenteeni. Henkilökohtaisesti analysoidessani valmiita teoksia, näen selvästi kaiken tarkoituksellisen ja tarkoituksettoman itsereflektion jäljet. Koen myös, että tämä lopputyöprosessi on kehittänyt minua valtavasti eteenpäin. Tätä ulottuvuutta tulen kehittämään ja tutkimaan lisää tulevaisuudessa.

Taidetta voi taideterapian teorian mukaan ajatella parantavana kahdella eri tavalla. Ensimmäinen tapa on ajatella taiteen tekemistä parantavana prosessina, ja toisen tavan lähtökohdaksi taas on tekemisen lopputuloksen analysointi, joka johtaa parantumiseen. Mielestäni molemmilla on parantava vaikutus, ja sen pohjalta olen pyrkinyt saamaan molemmat tasot oman tekemiseni kokonaisuuteen. Tekoprosessin haluaisin tukevan samoja parantamisen tavoitteitani kuin lopputulosten jälkianalysoinninkin. Minusta taide on erinomainen tapa käsitellä sekä tietoista, että tiedostamatonta puolta ihmisessä, sillä se näyttää toimivan joustavasti sekä älyn että intuition alueella. Mielestäni tästä syystä kuvia on käytetty monissa shamanistisissa kulttuureissa parantavana työkaluna. Shamaani on yhdistelmä taiteilijaa ja parantajaa. Se on rooli, jonka koen ajankohtaiseksi seikkaillessani yhtä aikaisesti sekä taiteilijan että parantajan ammatissani. Shamanismia tulen tutkimaan vielä lisää, sillä se voisi olla yksi mahdollinen tapa yhdistää nämä kaksi itselleni tärkeää suuntausta yhdeksi kokonaisuudeksi,

mahdollisesti muokatakseni niistä oman persoonallisen kokonaisuuteni, jolle ehkä jopa voisi antaa oman uniikin nimensä.

Monet taidesuuntaukset ovat kiehtoneet ihmisiä aikojen saatossa. Modernin taiteen esikuvat, kuten Jackson Pollock, Paul Klee ja Kandinsky ovat vaikuttaneet varsinkin oman taidetiensä alussa. Olen tullut siihen tulokseen, että minussa on kaksi taiteilijapersoonaa. Toinen on tietoisempi, harkitsevampi, pikkutarkka ja mietiskelevä. Toinen on tapahtuva, spontaani, nopea, epä-älyllinen, tunnepohjainen ja intuitiivinen. Tämä vastaa ihmisen kahta aivolohkoa ja sitä, että meissä asuu periaatteessa aina kaksi eri persoonallisuutta. Toinen on looginen, älyllinen ja lineaarinen, kun toinen taas on luova, intuitiivinen ja sitä kautta järjen valossa epälooginen. Molemmilla puolilla on oma järkensä ja tehtävänsä. Sen vuoksi minua kiinnostavat toisaalta Jackson Pollockin roiskemaalaukset, joissa taide tapahtuu taiteilijan spontaanista inspiraatiosta. Pollock vertasikin maalamista kukkan kasvamiseen: kukka ei mieti, onko se kaunis tai miksi se kasvaa. Hyvin zeniläinen kommentti, vaikka taiteilijana Pollockin persoonallisuus taisi olla kaikkea muuta kuin tasapainoinen. Toinen puoli arvostaa tarkkoja ja harkittuja merkityksiä ja työtä vaatineita teoksia. Mandalat monimutkaisina karttoina tai vaikka Paul Laffoleyn käsittämättömät dekodatut taulut kiehtovat niihin laitetun harkinnan ja tarkoituksellisuuden takia.

Minulle on yhdentekevää, mihin taidesuuntaukseen kuulun, eikä minusta kategorisointi sinänsä kuulukaan taiteilijalle. Ehkä eniten tunnen sukulaisuutta visionääriseen taidesuuntaukseen, jossa etsitään näkymätöntä maailmaa, mystisiä visioita ja jopa henkisiä ulottuvuuksia. Erityisesti viime aikoina taiteilija Alex Greyn ajatukset ovat koskettaneet minua, sillä ne ovat palauttaneet tunteen taiteen tekemisen suuremmista mahdollisuuksista. Taiteen ei tarvitse alistua taidemaailman pelisäännöille, jotka ovat aina kulttuuriin ja hetkeen sidottua. Tulevaisuudessa melko varmasti tulen syventymään lisää shamanistiseen taiteeseen, visionääriin taiteilijoihin ja oven takana kolkuttaa myös transpersoonallinen taidesuuntaus ja filosofia. Maailma on täynnä mielenkiintoista, mutta luulen tekeväni taiteestani oman kokonaisuuteni, joka liikkuu hieman kaikkien rajojen ulkopuolella ollen silti mukana monessa. Sisäisen kehityksen ja henkisen puolen kehittäminen ja heijastelu tulevat varmasti olemaan kantava teema varsinkin

tästä eteenpäin, sillä koen tämän prosessin kautta löytäneeni perustan sille, mikä olen taiteilijana ja mitä ylipäättään tahdon taiteellani sanoa. Henkinen matkaaminen tulee jatkumaan, tästä eteenpäin luullakseni ilman vastakkainasettelua taidemaailman kanssa. Luulen löytäneeni kokonaisuuden ja sillan eri puolien kanssa, tai ainakin minulla on vihje siitä, kuinka tuon sillan voitaisiin rakentaa.

Koen, että voin toimia ammatillisesti taiteilijana taidemaailmassa esittäen töitani gallerioissa ja pääsääntöisesti taideyleisölle. Vaikka usein näenkin taidemaailman jokseenkin pinnallisena ilmiönä, koen tarpeelliseksi tuoda myös toisenlaisia motiiveja ja tavoitteita sen sisälle sen sijaan, että jättäytyisin siitä pois tai taistelisin sitä vastaan. Koen, että taidemaailma tarvitsee tekijöitä, jotka uskaltavat tuoda taiteen henkisiä ulottuvuuksia rohkeasti esille, vaikkei se olisikaan juuri nyt muodissa. Toisaalta taas koen oman tekemiseni olevan osa paljon suurempaa kokonaisuutta kuin taide tai taidemaailmassa pärjääminen.

Tämä prosessi on opettanut minulle, että taide ja taiteen tekeminen voivat olla erittäin tehokkaita tapoja itsetutkiskeluun, henkiseen matkaamiseen ja parantamiseen. Tulevaisuudessa tulen kehittämään työtapojani tietoisemmin tukemaan näitä päämääriä, luopumatta kuitenkaan ajatuksesta, että taide on loppujen lopuksi vapaa kenttä jossa ei ole sääntöjä. Mahdollisuuksia on monia ja koen oman taiteilijan tieni olevan vasta nyt alussa.

LÄHTEET

Beiner, A. 2010. Visionary Artists podcast, episodi 10.

Burkhardt, M. A. & Nagai-Jacobson, M. G. 2001. Spirituality: living our connectedness. Morgantown: Delmar Cengage Learning.

Brodd, J. 2003. World Religions. Winona: Saint Mary's Press.

Caruana, L. A manifesto of visionary art. 3.3.2011. <http://visionaryrevue.com> (Luettu 3.3.2011).

Cordón, L, A. 2005. Popular psychology: an encyclopedia. Westport: Greenwood Press.

Chödrön, P. 2002. When things fall apart. Boston: Shambhala Publications.

Cousins, E. 1992. Modern Esoteric Spirituality. New York: Crossroad Publishing.

Dummett, M. 1980. The Game of Tarot. Lontoo: Duckworth.

Eliade, M. 1964. Shamanism: Archaic Techniques of Ecstasy (Bollingen Series LXXVI). New York: Pantheon Books.

Eloquent Visions. 28.3.2011. Absolutearts. Artsnews 1.9.2008. Outsider and Visionary Art. Näyttelyesite, Orleans House Gallery. <http://www.absolutearts.com/> (Luettu 28.3.2011).

Fontana, D. 2005. Meditating with Mandalas. Lontoo: Duncan Baird Publishers.

Gacano, C. B. & Meloy, J. R. 1994. The Rorschach Assessment of Aggressive and Psychopathic Personalities (Personality and Clinical Psychology). Psychology Press.

Gierschick, T. 26.3.2011. Gierschickwork: the writings and artwork of Timothy Gierschick. Investigating Art and the Spiritual, Week 2: Transcendent: Cezanne, Rousseau, Quentin Morris. <http://gierschickwork.blogspot.com/> (luettu 26.3.2011).

Grey, A. 2001. The Mission of Art. Boston: Shambhala Publications

Grey, A. Esseys. What is visionary art? 2.3.2011. <http://www.alexgrey.com> (luettu 2.3.2011).

Kivirinta, M. 2003. Tarot-peli nyt multimediana. Helsingin Sanomat 2003.

Ikivesi, M. 14.3.2011. Perinteinen kiinalainen lääketiede ja akupunktio. Klassikot. Nèiguānjīng. <Http://www.kiinalainenlääketiede.fi> (luettu 14.3.2011).

Jung, C. G. 2002. Unia, ajatuksia, muistikuvia, Helsinki: WSOY.

Kenner, C. 2009. Tarot for Writers. Woodbury: Llewellyn Publications.

Madhu, Khanna. 1979. Yantra: The Tantric Symbol of Cosmic Unity. Lontoo: Thames and Hudson.

Malchiodi, C. A. 2006. The Art Therapy Sourcebook. Lincolnwood: Lowell House.

Malchiodi, C. A. 1998. Understanding Children's Drawings. New York: Guilford Publications.

McKenna, T. 1990. Mind of McKenna. The Task of Art. Nauhoitettu seminaarista Opening the Doors of creativity. (kuunneltu 9.3.2011).

Okolin, A. C. 17.3.2011. Centre for black and african arts and civilization. Benin. Benin-Okolin Spirituality: Conceptual and Ontological Interrogation. <Http://www.cbaac77.com> (Luettu 17.3.2011).

Padilla, J. L. 2008. Teatro Humanismo Sanador. Cuenca: Escuela Neijing.

Pasanen, K. 2008. Tyhjiys itämaisessä ajattelussa ja taiteessa. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Teos.

Perner, J. 2007. Introspection & remembering. Dordrecht: Springer.

Rinpoche, S. 1997. Tiibetiläinen kirja elämästä ja kuolemasta. Helsinki: Otava.

Shamanic Arts Studio. 24.3.2011. Shamanism. <http://www.shamanicartsstudio.com/> (luettu 24.3.2011).

Sheldrake, P. 2007. A Brief History of Spirituality, Oxford: Blackwell Publishing.

Stuckley, H. L. & Nobel, J. 9.11.2010. The Connection Between Art, Healing, and Public Health: A Review of Current Literature. American Journal of Public Health. <http://ajph.aphapublications.org/> (Luettu 9.11.2010).

Tampereen yliopisto 10.3.2011. Tampereen yliopiston täydennyskoulutuskeskus. Verkko-tutor. Reflektio oppimisessa. <http://www.uta.fi/> (Luettu 10.3.2011).

The American Visionary Art Museum. What is visionary art? 1.3.2011. <http://www.avam.org/> (Luettu 1.3.2011).

The center of spiritual atheism. 13.3.2011. About Spiritual Atheism. <http://www.spiritualatheism.com/> (Luettu 13.3.2011).

The Lilith Gallery Toronto. Art History Archive. Visionary art. 2.3.2011. <http://lilithgallery.com/> (Luettu 2.3.2011).

Waaijman, K. 2002. Spirituality: forms, foundations, methods Leuven: Peeters Pub.

Wendler, C. M. 1996. Understanding healing: a conceptual analysis. Journal of Advanced Nursing. Oxford: Wiley-Blackwell.

Visionary Enviroments 28.3.2011. Raw Vision. Enviroments. <http://www.rawvision.com/> (Luettu 28.3.2011).

Wikipedia. 29.3.2011a. Spiritual practise. [Http://www.wikipedia.org](http://www.wikipedia.org) (Luettu 29.3.2011).

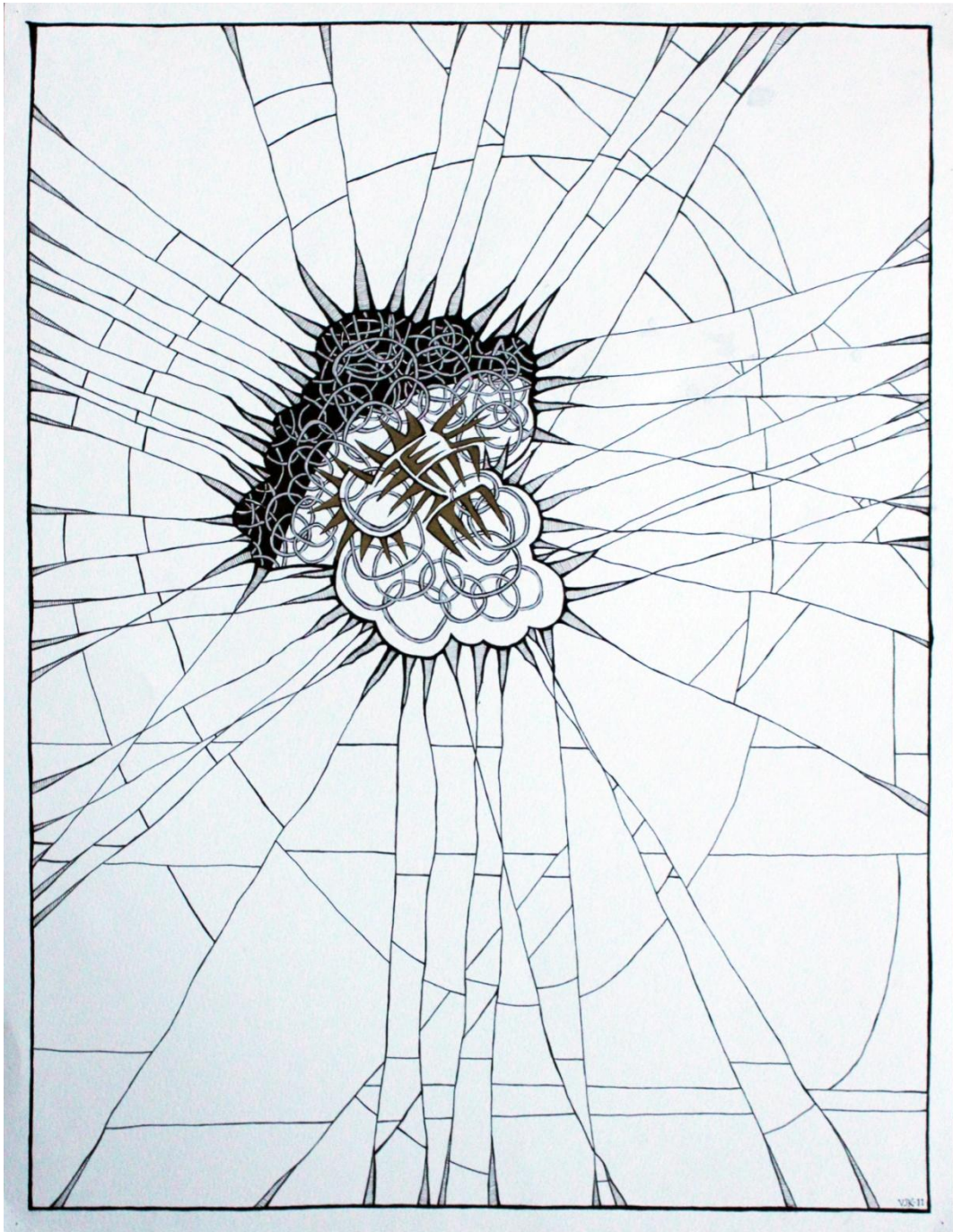
Wikipedia. 27.3.2011b. Kandinsky. [Http://www.wikipedia.org](http://www.wikipedia.org) (Luettu 27.3.2011).

Wikipedia. 29.3.2011c. Sandpainting. [Http://www.wikipedia.org](http://www.wikipedia.org) (Luettu 29.3.2011).

Wikipedia. 14.3.2011d. Om-tavu. [Http://wikipedia.org](http://wikipedia.org) (Luettu 14.3.2011).

Wilkinson , T. 2007. The Lost Art of Being Happy; Spirituality for Sceptics. Findhorn: Findhorn Press.

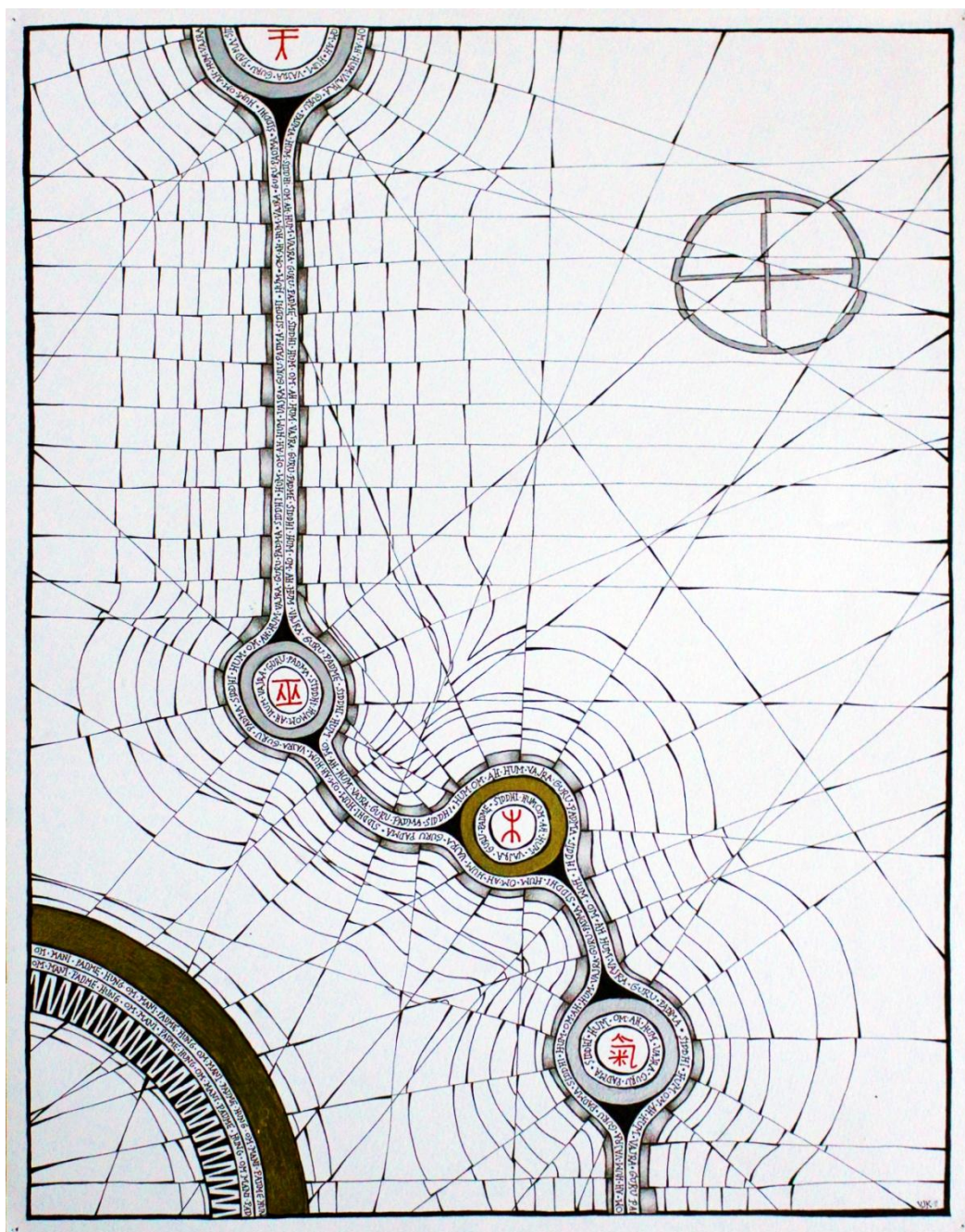
Wilber, K. 2001. The Mission of Art. Boston: Shambhala Publications

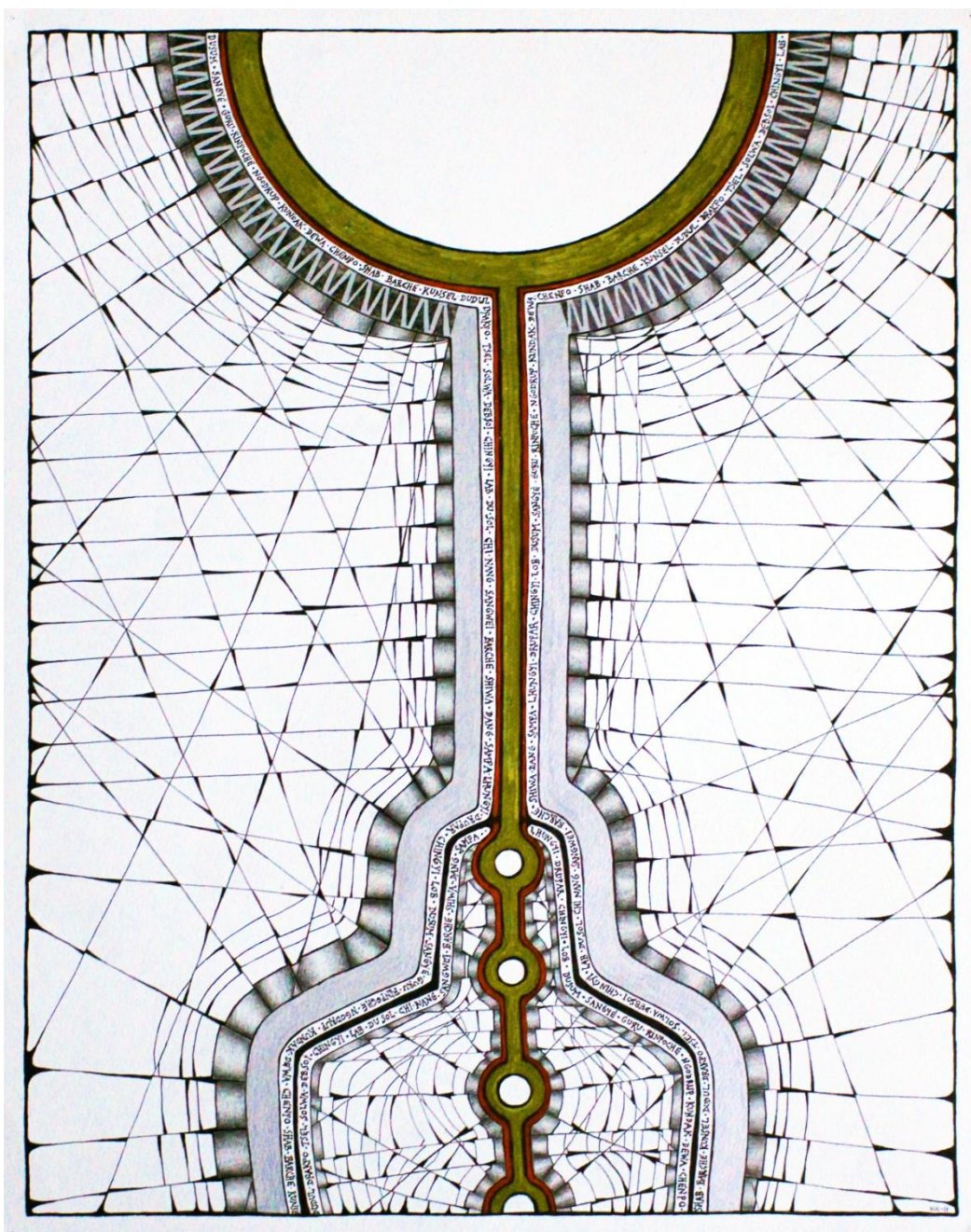
Kuva 1.1 Ghost Syndrome

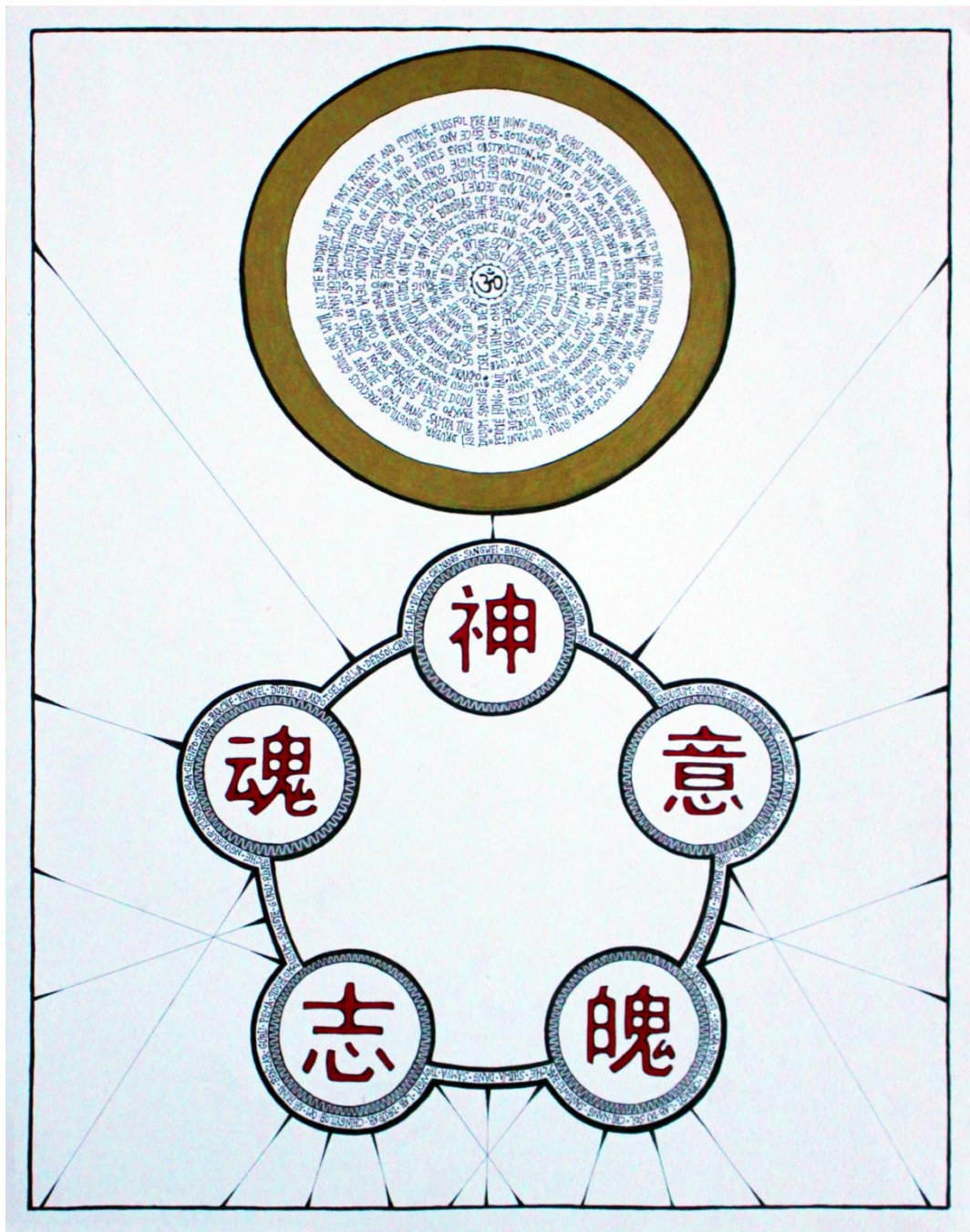
Kuva 1.2 Multivision

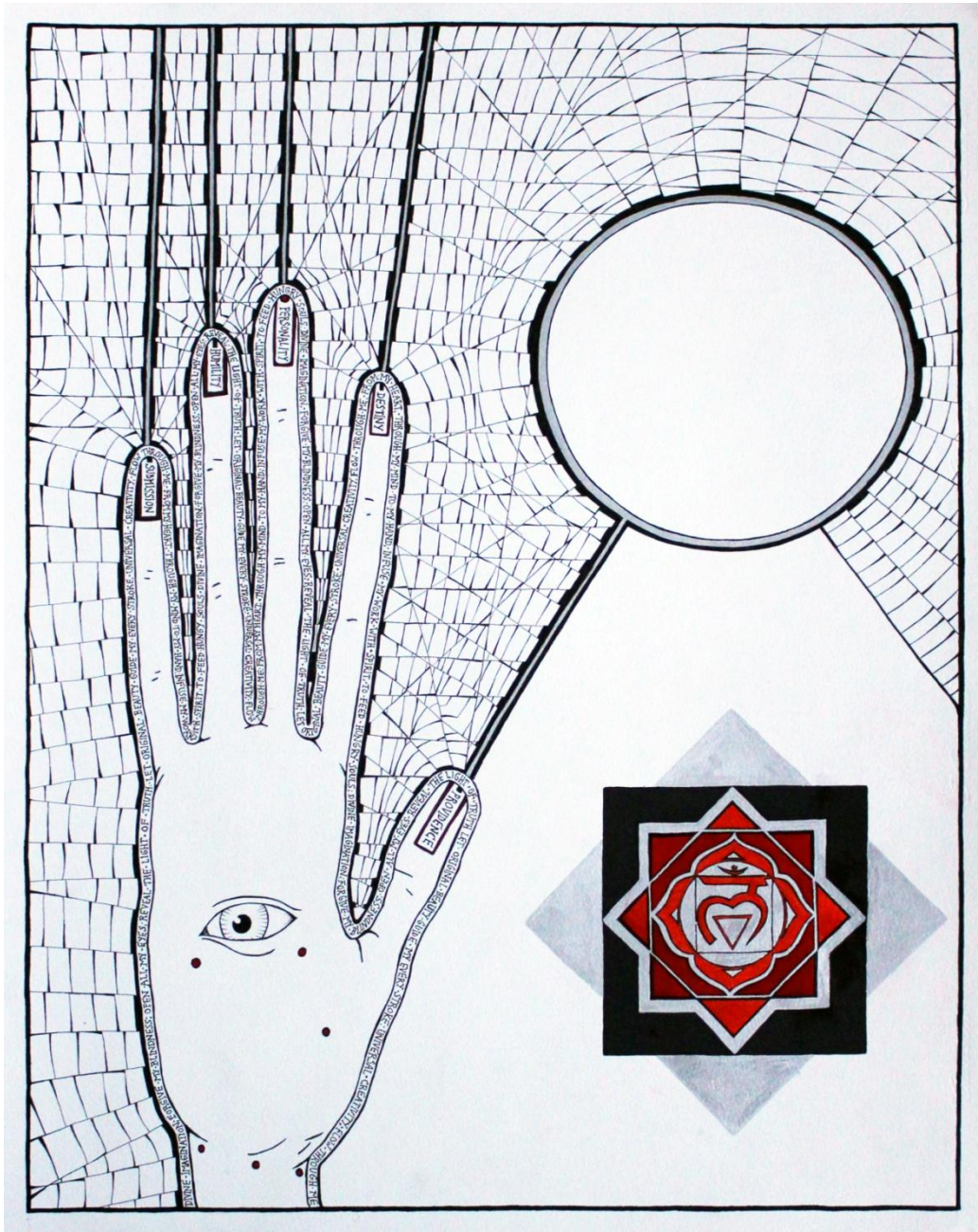
Kuva 1.3 Destination Tian

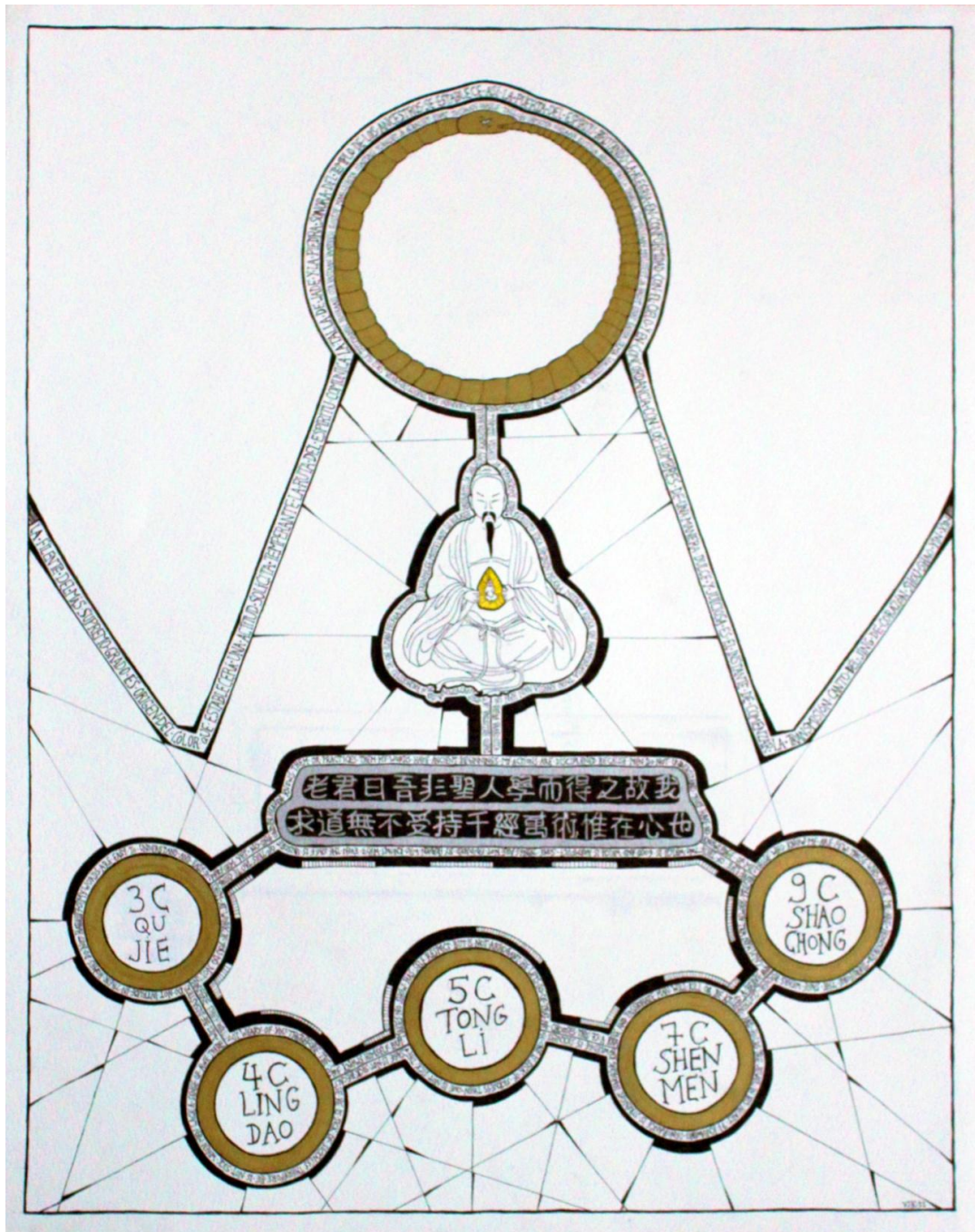
Kuva 1.4 Radiant Alignment

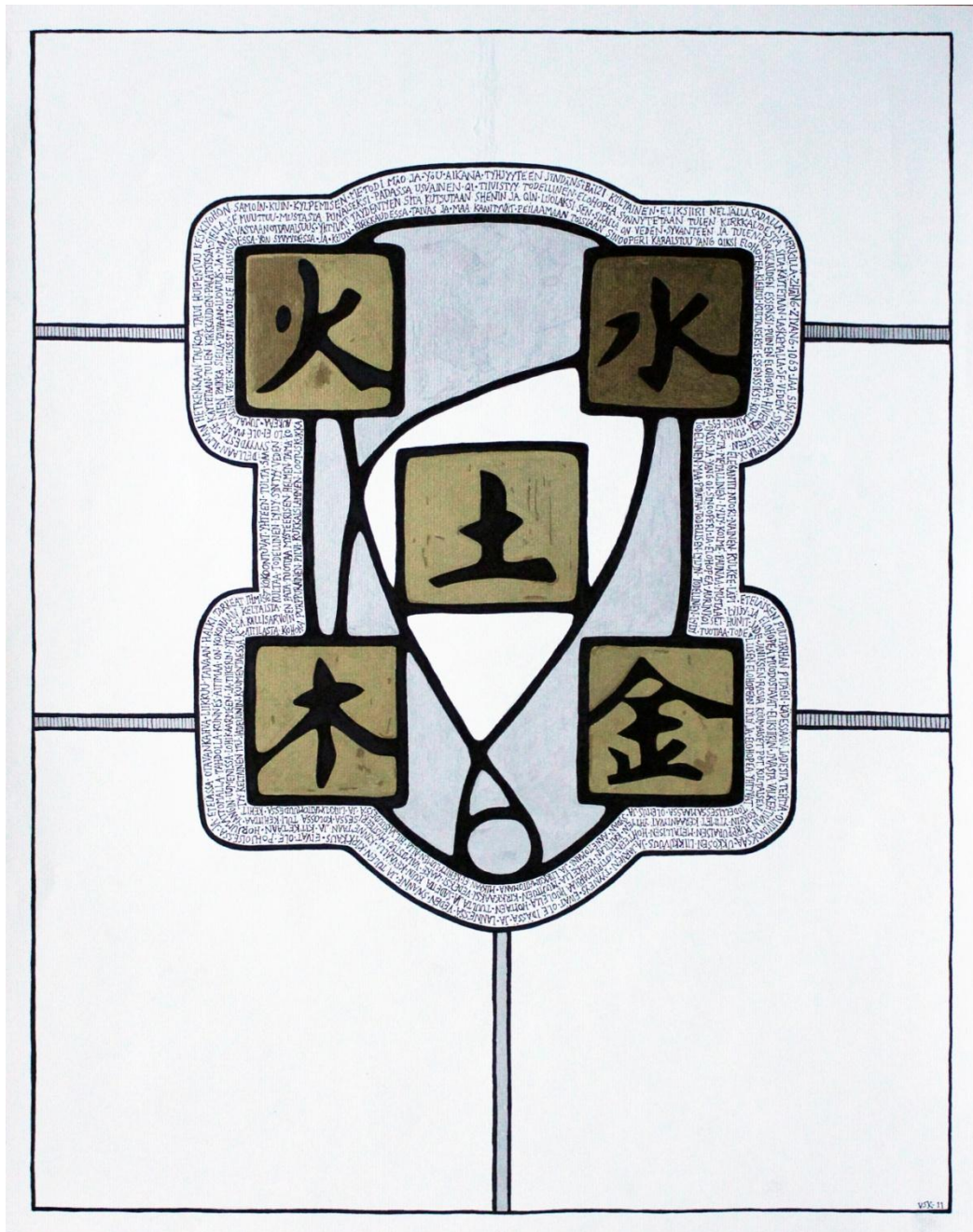
Kuva 1.5 Psycho-Emotional Alchemy

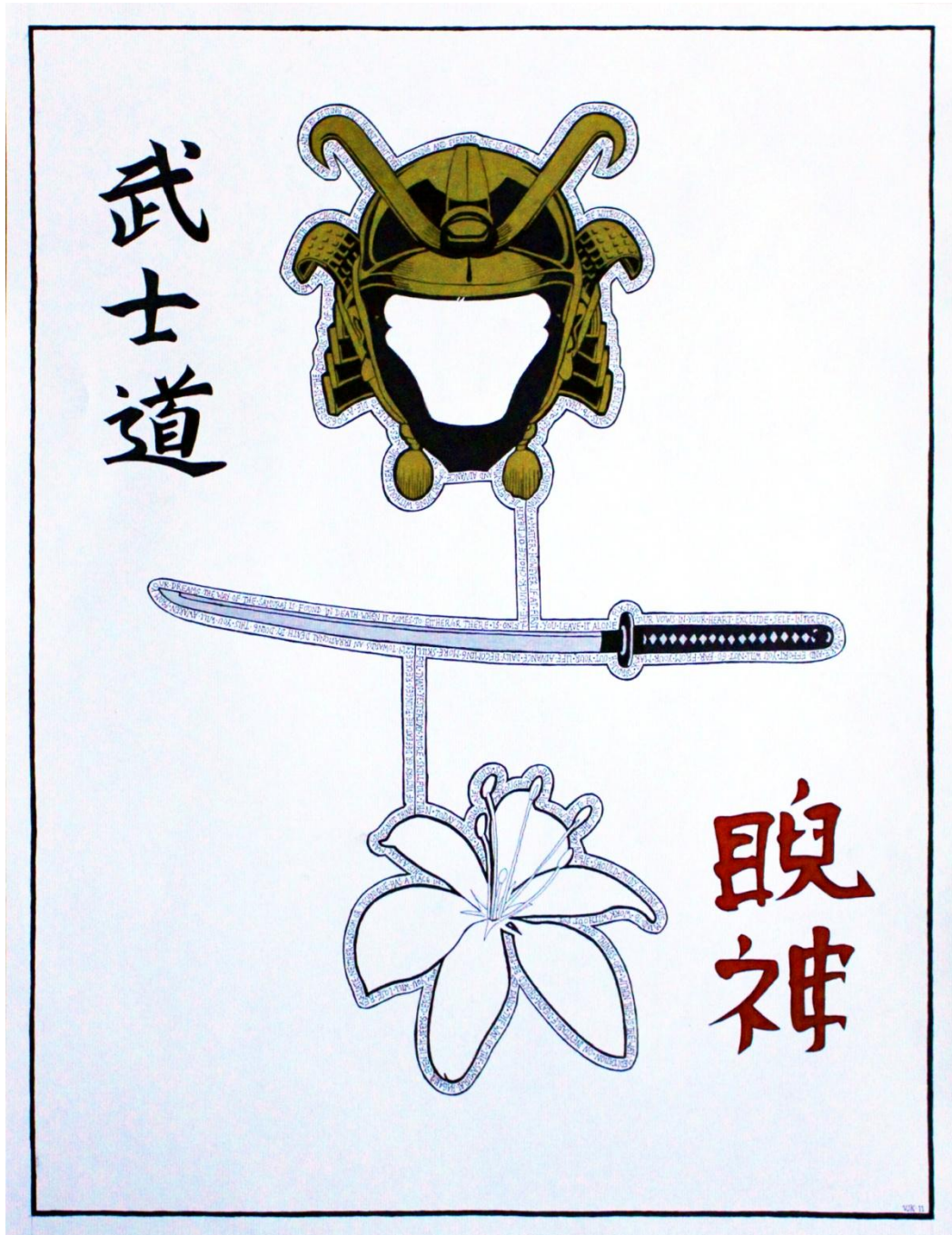
Kuva 1.6 Accomplice

Kuva 1.7 Maestro Del Córazon

Kuva 1.8 Golden Elixir

Kuva 1.9 Mononofu

BUDJETTI

Kohde	€/kpl	kpl	€ yht.
Kynät			
Drawing Pen Pilot Musta	3,50€/kpl	11 kpl	38,50 €
Maalikynä Pilot kulta	4,70€/kpl	2 kpl	9,40 €
Maalikynä Pilot Kulta Fine	4,70€/kpl	1 kpl	4,70 €
hopeakynä Pilot Hopea Medium	4,70€/kpl	1 kpl	4,70 €
hopeakynä Pilot Hopea XF	4,70€/kpl	2 kpl	9,40 €
Maalikynä Pilot Kulta XF	4,70€/kpl	1 kpl	4,70 €
Maalikynä Pilot EF valkoinen	4,70€/kpl	1 kpl	4,70 €
Punainen tussikynä	3,50€/kpl	1 kpl	3,50 €
Lyijykynä HB St. Mars Lumograph	1,30€/kpl	1 kpl	1,30 €
Lyijykynä 2B St. Mars Lumograph	1,30€/kpl	1 kpl	1,30 €
Huopakynä Textmark 750 musta	2,50€/kpl	1 kpl	2,50 €
Huopakynä Stabilo Pen Colorparade	17,95€/kpl	1 kpl	17,95€
Paperit			
Canson Montval akvarelli 300g	2,50€/kpl	8 kpl	20,00 €
Canson Feuilles akvarelli 200g	2,75€/kpl	9 kpl	24,75 €
Kehykset			
Feeling 60x80 cm	26,95€/kpl	9 kpl	242,55 €
Muuta			
Teroitin	1,35/kpl	1 kpl	1,35 €
Pyyhемуovi Rabbit 9020	2,00€/kpl	1 kpl	2,00 €
Aiptek PocketCinema T25 –projektor	191,50€/kpl	1 kpl	191,50€
Yhteensä			584,80 €